

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXVIII.

ČÍSLO 7

JÚL 2020

Dedičstvo

Uvolňovanie opatrení - Rozpis svätých omší - Adopcia detí z Afriky
Most od minulosti k súčasnosti - Bez Boha to nejde - Tipy na výlety

Jedna zo streamovaných detských sv. omší - Turíce, 31. mája 2020

Dedičstvo svätých Cyrila a Metoda

Asi každý z nás pozná meno slávneho antického matematika Archimeda. A to nie len pre Archimedov zákon. Ešte slávnejšou sa stala jeho veta: „Dajte mi pevný bod a ja pohnem Zemou.“ Mat' pevný bod v živote znamená vedieť sa pohnúť, posúvať sa k cieľu, rásť k dokonalosti.

Celé Slovensko si 5. júla pripomína svätých Cyrila a Metoda. No nielen Slovensko, ale aj všetky slovanské národy poznajú tieto mená, a ich sláva je skrze Cirkev známa na celom svete. Jazykovedci skúmajú ich tvorbu slovanského písma; historici zisťujú okolnosti a fakty z ich života; liturgisti diskutujú, či slúžili vo východnom alebo v latinskom obrade; geopolitickí zánietenci hľadajú ich vplyv v politicko-mocenskom zápase v tamojšej Európe.

Všetky tieto poznatky nás môžu zaujať, no pre našich svätcov nikdy neboli (a pre nás nikdy nesmú byť) pevným bodom. Veľkosť a múdrosť Cyrila a Metoda daná Bohom sa skrývala v poznaní, že jazyk, kultúra, móda, politika aj územie, na ktorom práve sme, sa môžu meniť, no nie pravda o Bohu a o človeku, ktorá bola zjavená v Kristovi Ježišovi. On bol pre nich jediným uholným kameňom, pevným bodom.

Nestali sa „svätými“ pre premenlivé a pominuteľné veci, ale pre ich vzťah ku Kristovi, ktorý „je ten istý včera, dnes a naveky“ (Heb 13, 8). Svet prešiel a prechádza zmenami (jazykovými, kultúrnymi, politickými, sociálnymi, demografickými...), no nie Kristus. Vďaka tomuto pevnému bodu dokázali títo svätci pohnúť síce nie Zemou, ale zmýšľaním celých národov. A v prvom rade boli oni sami Kristom pohnutí.

My si v našich životoch niekedy (a možno až príliš často) myslíme, že naše pohnutie svetom alebo len naše vlastné posunutie sa k cieľu a náš rast k dokonalosti je založený na pominuteľných a meniteľných veciach, ktoré môžu byť samy

osebe správne, dobré a krásne, ale „toto bolo treba robiť a tamto nezanedbávať“ (Mt 23, 23).

Buďme znalcami umenia a z toho množstva bohatého dedičstva po Cyrilovi a Metodovi si vyberme to najvzácnejšie, najdôležitejšie, najkrajšie - prenádherný obraz Krista písaný štetcom Svätého Duha v ich životoch a skutkoch. Aby budúce generácie mohli to isté zdediť aj po nás.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Ďalšie uvoľnenie opatrení sa dotklo i kostolov

Májový návrat do kostolov nepriniesol v epidemiologickej situácii žiadne vážne zvraty, a tak sa i v mesiaci jún pokračovalo v uvoľňovaní opatrení. Momentálne už veriaci v chrámoch fungujú v takmer normálnom režime.

Prvé minulomesačné zmeny nastali v stredu 3. júna. Od tohto dňa už veriaci mohli v kostoloch sedieť nie len na označených miestach, ale aj bližšie pri sebe. Podmienkou však bolo mať jedno voľné miesto na pravej i ľavej strane a takisto spredu i zozadu. Šachovnicovité sedenie neplatilo iba pre členov jednej domácnosti.

Toto nariadenie sa 10. júna zmenilo len na odporúčanie a v kostoloch sa teda prakticky mohlo začať fungovať už bez obmedzenia počtu veriacych účastných na boho-

službách. Následne 17. júna Konferencia biskupov Slovenska zrušila aj dišpenz od povinnej účasti veriacych na nedeľných a sviatočných svätých omšiach.

V platnosti teda v súčasnosti i naďalej zostáva dezinfekcia rúk pri vstupe do kostola, nosenie rúšok v interiéri kostola, nahradenie znaku pokoja podávaním rúk iba kývnutím hlavou a podávanie sv. prijímania na ruku.

Petra Humajová

Sväté omše v Prievidzi - letný režim

Kostol	Pondelok až piatok	Sobota	Nedeľa a prikázany sviatok v deň voľna	Prikázaný sviatok v pracovný deň
Farský Kostol sv. Bartolomeja Prievidza - mesto, Pribinovo námestie, www.farapd.sk	12:00 16:30	06:00 16:30	07:30 09:00 10:30 18:00	06:00 12:00 16:30
Kostol Najsvätejšej Trojice Kláštor piaristov, Námestie piaristov, www.piaristi.sk	06:30 18:30	07:30 18:30	07:30 09:30 11:00	06:30 18:30
Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux Zapotôčky, Ul. J. Fándlyho, www.zapotocky.sk	17:30	17:30	08:00 10:00 vešpery 18:30 19:00	07:00 17:30 19:00
Kostol Nanebovza- tia Panny Márie Mariánska ul., cintorín	-	15:00 liturgia gr. kat. 16:00 večiereň gr. kat.	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.	15:30 gr. kat. 17:00 rím. kat.

Prvopiatkový týždeň:

Kostol sv. Bartolomeja (farský) - štvrtok - 6:00, piatok - 6:00

Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky) - utorok - 7:00, štvrtok - 7:00, piatok - 7:00

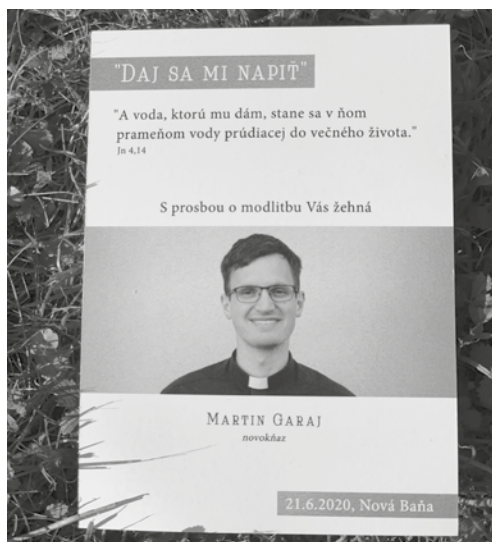

Novokňaz Martin Garaj navštívil našu farnosť

Vo štvrtok 25. júna 2020 navštívil našu farnosť novokňaz Martin Garaj, ktorý u nás pôsobil počas uplynulého roka ako diakon. Sv. omše odslúžil o 12:00 a o 16:30, a tak, ako býva zvykom, pred sv. omšou aj spovedal.

Primičnú sv. omšu odslúžil Martin Garaj 21. júna na pútnickom mieste Kohútovo v Novej Bani. Slávnostným kazateľom bol rodák z Novej Bane, Mons. Peter Brodek, generálny vikár, kanonik a rektor Baziliky sv. Benedikta v Hronskom Beňadiku. Novokňaz Martin bude pôsobiť ako kaplán v Banskej Bystrici - meste.

Dominik Kučera

Piaristická materská škola sa lúči s predškolákmi

V Piaristickej materskej škole je pekným zvykom rozlúčiť sa v závere školského roka s predškolákmi. Koronavírus síce pôvodné plány zmenil, ale pani učiteľky to napokon vymysleli výborne. Rozlúčka s predškolákmi bola 17. júna 2020 spojená so svätou omšou v piaristickom kostole, na ktorú prišli deti aj so svojimi rodinami.

Trinástim predškolákom sa prihovoral celebrant svätej omše páter Ján Hríb SchP. Povzbudil ich pred nástupom do školy a posvätil im školské tašky. Po svätej omši sa s deťmi symbolicky lúčili pani učiteľky a so slovami vďaky za roky trpezlivej a láskavej starostlivosti sa pridali zasa rodičia. Nechýbali veru slzičky dojatia.

Deťom, ktoré sa s materskou školou lúčia, prajeme v škole veľa Božieho požehnania, úspechov a nových nadobudnutých vedomostí.

Text: Alojz Vlčko
Foto: archív škôlky

Adoptovali sme si ďalšie deti z Afriky

Veľká vďaka patrí všetkým dobrodincom, ktorí prispievajú na zabezpečenie školskej dochádzky pre deti z Afriky. Vďaka nim sme si mohli adoptovať ďalšie dve deti, takže naša africká rodinka sa rozrástla na päť.

Našími novými adoptovanými deťmi sú dve dievčatá zo Stredoafrickej republiky. Poplatok 15 € mesačne (180 € ročne) zahŕňa školné, obedy, školské pomôcky, uniformu a topánky pre jedno dieťa. Občianske združenie Dobrota pre Afriku spolupracuje so základnými školami vo viacerých afrických republikách a zabezpečuje tiež dohľad nad správnym využitím darovaných finančných prostriedkov. Naše finančné príspevky sú veľmi potrebné najmä v tomto období, keď koronakríza vo veľkej miere zasiahla najmä na chudobné africké rodiny.

Marina Soungambi

Marina sa narodila 16. 7. 2012. Navštevuje druhý ročník Základnej školy sv. Luisa de Gbabili neďaleko hlavného mesta Bangui. Pochádza z veľmi chudobnej rodiny, je tretie dieťa v rodine s piatimi deťmi.

Otec Soungambi nemá trvalú prácu, pomáha svojej žene Jaille pestovať zeleninu na poli, a tak predajom zeleniny zarábať na živobytie pre všetkých. Žijú však

vo veľmi suchej oblasti, takže je pre nich veľmi náročné niečo dopestovať.

Rodičia by boli povďační, keby sa ich deti mohli vzdelávať a chodiť do školy. Nemajú však peniaze na zaplatenie škólného. Bývajú ďaleko od dediny a tiež je pre nich problematické posilať deti do vzdialenej školy.

Indické rehoľné sestry Dcéry Panny Márie Nepoškvrnenej (Daughters of Mary Immaculate - DMI), ktoré pracujú v škole, navštívili rodinu a ponúkli pomoc so vzdelávaním detí. Týmto sestrám prispievame prostredníctvom OZ Dobrota pre Afriku na vzdelávanie detí.

Evodia Choreta Mandama

Evodia sa narodila 16. 12. 2006 a tiež navštevuje druhý ročník tej istej základnej školy ako Marina. Pochádza z veľmi chudobnej rodiny, je štvrtým dieťaťom v rodine s deviatimi deťmi. Matka Brigitte Ngongba je chorá, preto nemôže pracovať. Otec Richard Mandama je živiteľom rodiny, vykonáva príležitostné práce.

Rodičia si nemôžu dovoliť sami platiť školné pre svoje deti, preto veľmi uvítali ponúknutú pomoc so vzdelávaním detí od rehoľných sestier, a tak sa vo svojich 13 rokoch Evodia konečne dostala do školy.

Africké deti sa veľmi tešia, že môžu chodiť do školy. V škole dostanú aj obed, tak už nemusia hladovať. Vzdelanie im umožní nájsť si v dospelosti lepšie platené zamestnanie a zabezpečiť im dôstojný život. Ďakujeme všetkým, ktorí podporili africké deti. Je veľmi povzbudivé, že je mnoho dobrých ľudí, ktorí sa vedia podeliť.

Elena Cagaňová za Klub priateľov misií

Pod'akovanie za celý školský rok

V pondelok 29. júna bola o 9:00 v piaristickom kostole odslúžená svätá omša, počas ktorej sa pátri piaristi, učitelia i žiaci piaristickej školy pod'akovali za všetky dobrodenia uplynulého školského roka. Táto svätá omša bola rozlúčkovou nielen pre deviatakov i maturantov. V riadiacej pozícii po uplynutí dvoch funkčných období skončila i doterajšia pani riaditeľka RNDr. Viera Beňová.

Svätú omšu celebroval provinciál rehole piaristov páter Juraj Ďurnek SchP. Vo svojom príhovore sa zamerl na krízu spôsobenú koronavírusom, kvôli ktorej sa nielen študenti, ale i učitelia museli popasovať so zmenami súvisiacimi s dištančným spôsobom vzdelávania. „Jednému nás však tento vírus naučil,“ povedal páter Juraj. „Pokore. Možno sme si už o sebe mysleli, že sme pomaly väčší ako Boh. Stačil však jeden malý vírus a všetci sme padli na kolena.“

So školou sa lúčili deviataci i maturanti, ktorí na to nemali príležitosť v čase, keď školu aj naozaj končili. Maturitná skúška bola tento rok kvôli koronavírusu iba dobrovoľná, a teda sa jej väčšina z nich (tá, ktorá sa uspokojila so známku vypočítanou z priemeru) vyhla. Pre nich bol teda tento školský rok ozaj výnimočný.

V závere svätej omše sa páter provinciál pod'akoval za deväťročnú službu vo funkcii pani riaditeľke Viere Beňovej. Darčeky

jej venovali jednotlivé zložky a špeciálne učitelia, ktorí odovzdávanie darov sprevádzali svojím spevom. Od 1. júla 2020 je do pozície riaditeľa Piaristickej spojenej školy F. Hanáka v Prievidzi zriaďovateľom vymenovaný doterajší zástupca gymnázia Mgr. Ambróz Jamriško.

Text: Petra Humajová
Foto: Dominik Priehoda

Kňazské rúcho vo východnej tradícii

Vy, ktorí chodíte na omše do farského kostola, máte niekedy možnosť vidieť niekoho, kto je očividne kňazom, lebo je pri oltári a aj svedčí, no je oblečený „inak“. A to som ja ☺. Určite sa vo vás objavila otázka, prečo je to moje oblečenie iné ako oblečenie, na aké ste zvyknutí u vášho kňaza.

Poznáte tú frázu: „Šaty robia človeka.“ Nie je to pravda, aj keď niektorí svoju identitu zakladajú len a len na výzore. Ale určite je pravdivé povedať, že šaty vyjadrujú niečo o človeku a o príležitosti, na ktorú je oblečený, a taktiež aj kultúru, z ktorej vychádza - tým sú napríklad známe aj naše slovenské kroje. A tak aj rúcha kňazov sú dôležité kvôli

príležitosti, na ktorú sa obliekajú, nie pre ne samé.

Kňazské rúcho z nikoho kňaza nespraví, je to len vonkajší znak, že „niečo je iné.“ Obliecť si osobitný odev na splnenie posvätných činností znamená vyjsť zo zvyčajných dimenzií denného života a vstúpiť do Božej prítomnosti v slávení Božích tajomstiev. Znamená vyčleniť sa

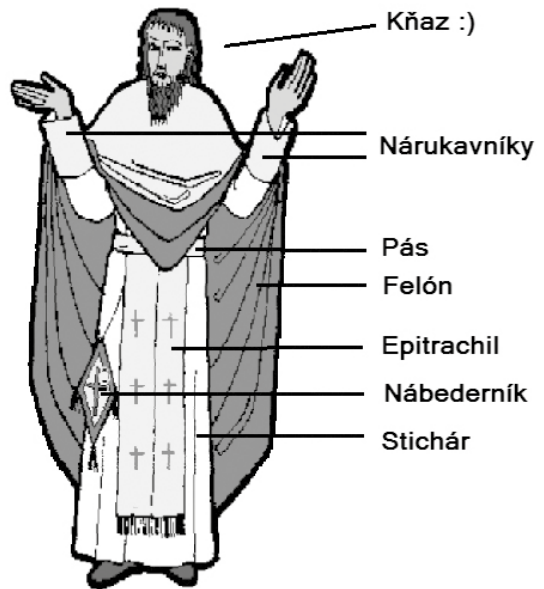
z pozemského pre nebeské. Uvedomeniu si tajomstva, do ktorého vstupuje kňaz pred slúžením, pomáhajú aj modlitby, ktoré sa kňaz modlí pri obliekaní bohoslužobných rúch.

Kňazské rúcho vo východnej tradícii sa odlišuje od latinského, no má zopár podobností. Taktiež každý stupeň ku kňazstvu, ako aj samotné stupne kňazstva, majú svoj charakteristický bohoslužobný odev. V tomto a ďalšom čísle Bartolomeja sa pokúsím popísať prvky bohoslužobných rúch diakonov, kňazov a biskupov, ktoré môžete vidieť v gréckokatolíckej cirkvi.

Stichár (alebo aj „pidriznik“) - ekvivalent v latinskom obraze je alba. Modlitba pri jeho obliekaní: „Duša mi plesá v mojom Bohu, pretože ma zaodial rúchom spásy, plášťom radosti ma zahalil, ako ženicha ozdobil ma vencom, ako nevestu okrášlil ma skvostmi - v každom čase, teraz i vždycky i na veky vekov.“ (Iz 61,10) Oblieka si ho diakon, kňaz aj biskup. Sticháre nosia aj iní prisluhujúci - miništranti, no nemodlia sa.

Epitrachil (epitrachelión), gr. ἐπιτραχήλιον („to, čo je okolo krku“) - ekvivalent v latinskom obraze je štóla. U nás je z praktických dôvodov zošíty. Symbolizuje milosť Svätého Ducha, ktorá schádza cez vysviacku od biskupa na kňaza a dáva mu moc vysluhovať sviatosti. Epitrachil vznikol z preloženia diakonského orára (diakonskej štóly) okolo krku. Pri obliekaní epitrachilu sa modlí: „Požehnaný Boh, čo vylieva svoju milosť na kňazov, je to s'ťa vzácny olej na hlavu, čo steká na bradu, na Áronovu bradu, čo steká na okraj jeho rúcha.“ (Ž 133,2)

Pás (pojaz) - opasok, symbolizuje silu a rýchlosť, ktorú dáva Boh. Oblieka si ho kňaz a biskup. Pás pripomína záste-

ru, ktorou bol opásaný Pán Ježiš na Poslednej večeri. Modlí sa pri tom: „Požehnaný Boh ma silou opásal a moju cestu urobil nepoškvrnenou. Mojim nohám dal rýchlosť jeleňa a postavil ma na výšinu.“ (Ž 17,33-34)

Nárukavníky - obliekajú sa na zápästia z praktických dôvodov, aby boli stiahnuté široké rukávy. Pripomínajú putá, ktorými bol zviazaný Kristus, ale aj víťaznú Božiu pravicu a jeho stvoriteľskú silu. Obliekajú si ich kňaz a biskup, môžu aj diakoni. Modlitby pri obliekaní pravého nárukavníka: „Tvoja pravica, Pane, čo vynikáš mocou, tvoja pravica, Pane, nepriateľa zasiahla. Svojou nesmiernou vznešenosťou zničil si svojich nepriateľov.“ (Ex 15,6-7). Pri ľavej ruke: „Tvoje ruky ma utvorili a stvárnili. Daj mi chápacosť a osvojím si tvoju náuku.“ (Ž 119,73)

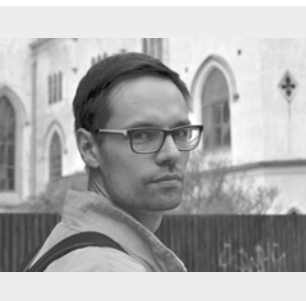
Nabudúce si povieme niečo o felóne, nábederníku, omofore, mitre a o liturgických farbách.

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Dedičstvo je mostom medzi minulosťou a súčasnosťou

Dielo solúnskych bratov, patrónov Európy, svätých Cyrila a Metoda sa stalo súčasťou našej ústavy. Dvaja solúnski bratia, ktorých dodnes oslavujeme, zanechali na Slovensku vzácnu stopu kresťanstva a vzdelania. Čím je pre nás v dnešnej dobe významné ich dedičstvo a čo vlastne samotné „dedičstvo“ pre ľudí znamená, o tom sme sa porozprávali s odborníkom naslovovzatým, Jánom Vingárikom (34) z Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.

▪ **Pracujete v Hornonitrianskom múzeu. Prečo práve múzeum, múzejná pedagogika a história? Čím vás zaujala?**

V detstve som chcel byť veľikým, ale najviac učiteľom. Táto predstava mi vydržala až do

ukončenia univerzitného štúdia učiteľstva geografie a dejepisu. A prečo práve tieto predmety? Vzťah k histórii sa u mňa formoval od malička. Zaslúžil sa o to môj starší bratranec, ktorý ňou bol v školskom veku v dobrom slova zmysle priam posadnutý. Hoci ma odvtedy chvíľami zlákali predstavy iných „kariér“, história a učenie napokon vždy zvíťazili. Následne bolo podstatné povzbudenie zo strany mojej mamy, ktorá ma vždy podporila v mojich záujmoch. Sama pracovala v školstve a napriek nevysokej pláci bola na svoju prácu hrdá, vnímala ju ako poslanie a vážila si každú korunu, ktorú si ňou zarobila.

▪ **Odkedy pracujete v Hornonitrianskom múzeu?**

Keď sa mi bezprostredne po ukončení vysokoškolského štúdia nepodarilo zohnať učiteľské miesto, napadlo mi uchádzať sa o absolventskú prax v múzeu. Čoskoro sa tam uvoľnila pozícia múzejného pedagóga, čo som vnímal ako znamenie a výzvu a bez váhania som sa jej ujal. V polovici mája tohto roka uplynulo od môjho nástupu do tejto pamäťovej inštitúcie už deväť rokov. Napokon som po úspešnom absolvovaní rigorózneho štúdia v odbore história pred

dvomi rokmi presedlal z pozície múzejného pedagóga na miesto odborného pracovníka – správcu (kurátora) zbierok historických dokumentov a histórie súčasnosti.

▪ **Témou júlového čísla nášho časopisu je „dedičstvo.“ Čo pre vás predstavuje? V čom vnímate jeho hĺbku, odkaz minulosti pre budúcnosť?**

Dedičstvo pre mňa predstavuje zázemie, domov, útočisko, most medzi minulosťou a súčasnosťou a pevný základ pre ďalší rozvoj. Zdieľané dedičstvo po predkoch vytvára medzi obyvateľmi akéhokoľvek miesta pocit spolupatričnosti a zodpovednosti za jeho budúcnosť. Bez neho niet v ľuďoch pokory ani zdravého sebavedomia. Život človeka bez dedičstva je krehký a nestály podobne ako život dieťaťa bez rodinného zázemia.

Krajinu bez pamiatok na minulosť možno zase pripodobniť k človeku, ktorému ukradli identitu. Rovnaký osud hrozí aj ľuďom, ktorí v nej žijú. Pritom dedičstvo v krajine, to nie sú len kostoly, hrady a zámky. Ak sa sústredíme len na ne, stanú sa osamelou relikviou bez komplexnej výpovede o živote. Pri napredovaní, samozrejme, nie je možné zachovať všetko. Niektoré miesta sú však priam predurčené na to, aby čo najcelistvejšie pretrvali a rozprávali životný príbeh o súžití krajiny a ľudí v minulosti. A to nielen zahraničným návštevníkom, ale predovšetkým domácom, nech vidia, že ich domov je osobitý a majú byť na čo hrdí.

▪ **Dedičstvo je teda predovšetkým to, čo sme nevytvorili sami, ale nejakým spôsobom sme dostali ako dar i ako „tarchu“ od tých, ktorí tu žili pred nami. Chápeme**

ho ako odkaz minulosti. Na čo ako Slováci môžeme byť hrdí?

Môžeme byť hrdí na všetko krásne a cenné, čo na Slovensku máme - na malebnú prírodu, pamiatky, osobitý a pestrý folklór... ak to dokážeme chrániť a zveľaďovať. V opačnom prípade by to bolo len pýšenie sa cudzím perím, ktoré postupne ošklbeme a namiesto peria budeme môcť čoskoro ukazovať už len jednotlivé pierka.

▪ **Čím sú región Hornej Nitry a mesto Prievidza výnimočné v zmysle historického poslania?**

Región Hornej Nitry má v histórii územia dnešného Slovenska významnejšie miesto, než si myslí väčšina súčasníkov. Pre svoju polohu na pomedzí nížin a pohorí a na križovatkách vtedajších významných ciest sa cez spracovanie dreva, pestovanie obilnín, viniča i šafranu až po ovocinárstvo stal povestným v celom Uhorsku.

Najlepšie umiestnenie v rámci regiónu Hornej Nitry mala práve Prievidza. Tá bola od stredoveku významná nielen ako trhové a remeselné miesto, ale patrila tiež k dôležitým centráм vzdelania uznávaným v celom Uhorsku.

Až v 20. storočí vypukla jej banická a priemyselná éra, ktorá v danom čase priniesla regiónu prácu, hospodársky a populačný rozvoj, ale, žiaľ, i pochovala všetky stáročiami vytvárané tradície, puto a úctu ľudí ku krajine, čím sťažila jej budúcnosť.

▪ **V tieto dni si špeciálne pripomíname dôležitosť dedičstva svätých Cyrila a Metoda. Čím je významné? Prečo sa stalo súčasťou Ústavy SR?**

Podstata cyrilo-metodského duchovného dedičstva pre Slovákov, vrátane mňa, spočíva v priblížení kresťanstva a jeho hodnôt prostému ľudu, v dokázaní životaschopnosti jazyka našich slovanských predkov nielen ako hovorovej, ale i literárnej reči a v uvedení nášho národa na scénu európskych dejín. Všetko sa to udialo v štátoprávnom rámci Veľkej Moravy, od ktorej my, Slováci, dodnes odvodzujeme našu štátnosť.

▪ **Čo udržuje cyrilo-metodskú tradíciu stále živú?**

Živia ju sviatky, oslavy, rozhovory, rôzne podujatia a súsošia po celom Slovensku. Venuje sa im náležitá pozornosť na školách. Na rozdiel od iných osobností sa u nás snád' nenájde žiak druhého stupňa základnej školy, ktorý by nevedel o sv. Cyrilovi a Metodovi a nevnímal ich význam, hoci ho možno nevie vysvetliť.

▪ **Existuje podľa vás škála hodnoty dedičstiev od najviac významných až po najmenej?**

Dedičstvo každého druhu má svoj význam. Ak však nemožno zachrániť všetko, prioritou by malo byť zachovanie toho, čo je alebo bolo pre krajinu a spoločnosť v danom regióne typické, čo reprezentuje jeho najvýznamnejšie premeny v priereze dejín a tvorí neodmysliteľnú súčasť jej životopisu.

▪ **Vy máte okrem histórie aj iné záľuby. Zaujímajú vás i príroda a včely. Prečo práve ony?**

Áno, mám viacero záľub. Príroda ma udivuje svojou jednotou v rozmanitosti. Obdivujem neskrotnosť a čistotu nedotknutej divokej prírody a ešte väčšmi súzvuk prírody s dielami človeka. O to citlivejšie vnímam zásahy do tejto harmónie a ničenie nášho životného prostredia človekom ako pánom tvorstva v zmysle známeho výroku „po nás potopa“. Včely sú kľúčovým článkom ekosystému krajiny. Sú súčasťou minulosti, súčasnosti i budúcnosti ľudstva. Ich zdomácnenie bolo významným počinom a medzníkom v rozvoji spoločnosti. Umožnilo pestovanie kultúrnych plodín na rozsiahlych plochách a zabezpečenie dostatku obživy pre rastúcu ľudskú populáciu. Od prežitia včiel závisí i naše prežitie.

Okrem toho môžu byť včely pre nás ľudí inšpiráciou nielen pre svoju pracovitosť, ale aj pre úspech založený na spolupráci. Pre to všetko včely obdivujem a hoci sám včelárom asi nikdy nebudem, rád sa pridám k osвете na ich ochranu vždy, keď na to budem mať príležitosť a čas.

▪ Okrem toho, že pracujete v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi, ste aktívny aj v Slovenskom zväze ochrancov prírody a krajiny, spievate... Čo človek ako ste vy nachádza v múzeu a potom v prírode, pri včelách?

Boli to práve aktivity v Slovenskom zväze ochrancov prírody a krajiny, ktoré ma priviedli k téme včiel a vedomie o dnes už takmer zabudnutej významnej úlohe včelárstva v minulosti Prievidze a okolia. Inými slovami o tradícii, na ktorej by sa mohla založiť aj zdravšia a čistejšia budúcnosť regiónu Hornej Nitry po ukončení ťažby uhlia. V múzeu nachádzam svoje korene - pamiatky na život a krajinu mojich predkov a ich súputníkov, z ktorej v našom regióne zostalo tak málo. V prírode je to zase odych, pokoj a uistenie, že nachádzať harmóniu jej súžitia s ľuďmi a motivovať k nej ostatných má zmysel.

Spev bol a stále je u nás doma bežnou súčasťou každodenného života. Keď na to príde, spieva sa na každú tému. Aby moje spevácke výkony nemuseli nasilu počúvať len susedia, ale aj obecenstvo, ktoré sa to dobrovoľne rozhodne risknúť, pridá som sa pred pár rokmi k Speváckemu zboru sv. Martina v Bojniciach.

▪ Na čo sa momentálne pripravujete?

Po dlhej prestávke vynútenej pandemicou situáciou spôsobenou koronavírusom začíname pomaly opäť skúšať so zborom. Okrem toho som sa nedávno stal súčasťou nového hudobno-literárneho zoskupenia

s názvom HLaZ. Máme už za sebou dve vystúpenia s pozitívnou odozvou a pripravujeme ďalšie.

▪ Ak by ste mali do vesmíru vyslať tri veci, ktoré by povedali o našom svete, ktoré by to boli?

Náš svet je príliš široký a rozmanitý pojem, aby sa dal obsiahnuť tromi vecami. A podobne by to bolo aj s celým Slovenskom. Preto, ak dovoľíte, radšej zostanem „doma“ a za seba vyberiem tri veci reprezentujúce región Hornej Nitry. Boli by to: 1. prútená mriežka na sušenie ovocia, nazývaná lesa 2. včelí úl a 3. hnedé uhlie, najlepšie aj s odtlačkom zuba mastodonta (predchodcu mamuta a slona z mladších tretohôr).

Ďakujem za rozhovor! Bea Juričková

Foto: archív Jána Vingárika

PhDr. Ján Vingárik - narodil sa 18. februára 1986 v Bojniciach. Vyrástol v Prievidzi. Navštevoval Piaristickú základnú školu F. Hanáka a Základnú školu na Mariánskej ulici. Zmaturoval na Gymnázium V. B. Nedožerského v Prievidzi. Následne vyštudoval učiteľský odbor geografia - dejepis na Univerzite M. Bela v Banskej Bystrici. Od roku 2011 pracuje v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi, kde v súčasnosti pôsobí ako odborný pracovník časti historických zbierok. V roku 2012 pracoval určitý čas popri práci v múzeu aj ako učiteľ na Základnej škole v Ráztočnej. V januári 2017 absolvoval rigoróznú skúšku v oblasti histórie. Okrem oblasti dejín je fascinovaný aj včelárstvom a úlohou včely v prírode a živote človeka. Obdivuje JUDr. Kolomana Novackého, prírodovedca, právnika a včelára, ktorý pôsobil v 20. storočí v Prievidzi.

Dedičstvo

Ježiš pristúpil k nim a povedal im: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chod'te teda, učte všetky národy a krstíte ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.” (Mt 28, 17-19)

Zmŕtvychvstalý Ježiš dáva Jedenástim nové poslanie. Učeníci dostávajú nariadenie ohlasovať evanjelium, ktoré Ježiš ohlasoval v Galilei. Teraz sa prostredníctvom zmŕtvychvstania stalo evanjeliom Ježiša Krista, a tak posolstvom, ktoré majú učeníci ohlasovať celému svetu. Tu niekde badať zárodok dnes nazývaného Učiteľský úrad Cirkvi a slová, ktoré Ježiš vyslovil sa stali základom Apoštolského vyznania viery, dedičstva Cirkvi.

Poslanie Učiteľského úradu Cirkvi

Ježiš učeníkov uistuje, že nenechá novovznikajúcu Cirkev samu; on odteraz z výsosti určuje a vzbudzuje osobné poslania vo svojej Cirkvi s jediným cieľom: „priviesť všetkých k jednote viery a poznania Krista”, dať samotnému Pánovi dokonalú podobu. K všemožnej snahe „o túto jednotu dáva Boh svoju milosť. Ak v nebi jeden Otec všetkých, jeden Kristus a jeden Duch podporujú jednotu Cirkvi, tak to musí zodpovedať jednotu božskej Trojice skrze sviatosť („jeden krst”) a duchovnému postoju („jedna viera”, „jedna spoločná nádej”), aby mohol byť Boh aj vo svojom stvorenstve „nad všetkým a skrze všetko a vo všetkom”.

„Chod'te teda, učte všetky národy...”

Prvá polovica tohto verša je interpretovaná v článku vyznania viery: „*Verím vo svätú Cirkev katolícku.*” (KKC 888) Cirkev je charakterizovaná ako spoločenstvo veriacich v Krista v štruktúre: hierarchia, laici, zasvätený život. V hierarchickom zriadení Cirkvi sú biskupi obdarení autoritou Ježiša Krista v poslaní ohlasovať evanjelium a učiť veriaci Boží ľud podľa poslania Ježiša udeleného apoštolom. Ohlasovanie evanjelia je ohlasovaním

viery v smrť a zmŕtvychvstanie Božieho Syna.

„...a krstíte ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého...”

Apoštolské vyznanie viery pokračuje: „*Verím v odpustenie hriechov*” so zameraním na jeden krst na odpustenie hriechov (KKC 977). V jednej súvislosti sa spája viera, krst a odpustenie hriechov, čím kresťan získava nový život a zjednotenie s Kristom. Z veršov vychádzajú aj sviatosti Cirkvi, z ktorých je najdôležitejšou sviatosť krstu. Ako bol Ježiš na začiatku verejnej činnosti pokrstený, tak aj po zmŕtvychvstaní zveruje apoštolom poslanie udeľovať veriacim krst.

„Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi.”

I keď tieto slová vyslovil Ježiš ešte pred vyslaním apoštolom, zámerne ich spomínam až teraz. Tu sa odvolávame na článok viery: „*Verím v Ježiša Krista, jeho jediného Syna, nášho Pána...*” Najvyššia moc mena Ježiš sa prostredníctvom zmŕtvychvstania, ktoré oslavuje Boha ako záchrancu všetkých ľudí, prejavuje aj na Ježišových učeníkoch. Týmto tvrdením im vlastne prisľubuje, že budú vykonávať rovnaké znamenia ako on sám, ktoré potvrdzujú moc jeho mena. Konkrétnejšie sú vyjadrené v Markovom evanjeliu. Zázraky, znamenia a uzdravenia slúžia ako vonkajšie argumenty pravosti Božieho zjavenia Ježiša Krista. Tie vykonával počas svojej verejnej činnosti a po svojom zmŕtvychvstaní ich uskutočňovaním poveril svojich učeníkov. Vonkajšie znamenia sú predstavované ako druhotné dôvody kresťanskej viery, ktorá spočíva v autorite samého Boha.

Svedectvo

Veľmi pekne to vysvetľuje aj svedectvo istej ženy: „Priznám sa,“ hovorí, „že som vo svojom živote ešte nevidela v Ježišovom mene vyháňať diabla, ani ľudí, ktorí by brali do rúk hady alebo vypili niečo smrtonosné a neuškodilo by im to. Bola som síce na miestach, kde som počula hovoriť novými jazykmi, no ja sama som niečo podobné nezažila. Videla som ľudí, ktorí boli uzdravení skrze modlitbu, no omnoho viac som videla tých, ktorí zostali chorí a neuzdravili sa. Znamená ako tieto sú i po dvadsiatich storočiach v Cirkvi veľmi zriedkavé. No predsa som videla znamenia moci viery, ktoré pre ľudí, ktorí ich zažili, neboli o nič menšími zázrakmi. Videla som alkoholikov, ktorí prestali piť a znova sa zjednotili so svojimi utrápenými rodinami. Videla som ľudí, ktorých životy boli zatemnené depesiou, ako znova zdvihli tváre a znova

uvideli svetlo. Videla som ľudí, ktorí niesli stigmatu čiernych zážitkov z detstva, ako sa konečne zbavili bremena svojej minulosti a dokázali objasniť budúcnosť. Spoznala som ľudí, ktorí boli v rozklade pod vplyvom života hriechu, ako ich moc lásky oslobodila od démona.”

Znamená ako tieto sa odohrávajú všade naokolo. Treba, aby sme v ne verili, aby sme o nich svedčili, aby sme ich žili s odvahou, lebo sú dedičstvom, ktoré nám zanechal Ježiš pred tým, ako vystúpil do neba, dedičstvom, ktoré aj Cirkev prostredníctvom Apoštolského vyznania viery ochraňuje a pripomína nám od prvých storočí.

Text: Miroslav Turanský
Foto: Mária Melicherčíková

Bibliografia:

Komentáre k Novému zákonu - Marek, Dobrá kniha Trnava, 2013

... tri otázky pre Petra Kohúta, niekdajšieho spoluorganizátora cyklistickej púte

Od roku 1999 do roku 2013 sa pri príležitosti sviatku svätých Cyrila a Metoda konalo cyklistické podujatie, ktoré sa začínalo v Bánovciach nad Bebravou a vrcholilo v Nitre. Pridávala sa k nemu i skupina z Prievidze. To, ako toto podujatie prebiehalo a koľko práce si vyžadovala jeho príprava, nám prezradil jeden z jeho spoluorganizátorov Peter Kohút.

1 Ako vznikla myšlienka usporiadať cyklopúť z Prievidze do Nitry pri príležitosti sviatku svätých Cyrila a Metoda?

Dostali sme pozvánku zo Slovenského orla a z Bánoviec nad Bebravou zúčastniť sa podujatia na bicykloch pri príležitosti sviatku našich vierozvestcov. Spýtal som sa sám seba, prečo to nevyskúšať? Bolo to 68 kilometrov z Prievidze do Nitry a potom späť. V tom čase som nemal až takú kondičku, ale veril som si, že to zvládnem...

2 Bolo náročné spoluorganizovať takúto akciu?

Áno, bolo to organizačne náročné. Usporiadať a zabezpečiť podujatie s 200 - 300 ľuďmi, ktorí na bicykloch prechádzajú cez hlavné cesty, si vyžadovalo veľa času stráveného komunikáciou a vybavovaním povolení. Mali sme zabezpečené policajné auto, záchranárov, servisné auto, zberné a tranzitné auto.

Našu časť cesty sme začínali v Prievidzi. Odchádzali sme spred piaristického kostola. Pridávali sa k nám aj rodiny s deťmi a bolo ich naozaj dosť. Deti - napodiv - stíhali nášmu tempu a ak nie, prispôsobili sme sa najmenším. Keď sme videli, že nevládzu, posunuli sme ich dozadu, starší cyklisti nás potiahli a my sme ich trochu potlačili. Spolupracoval celý pelotón.

3 Prečo táto pekná tradícia zanikla?

Hlavne zo zdravotných dôvodov organizátorov. Ale tiež kvôli náročnej príprave, ktorá si vyžadovala veľa času stráveného oslovovaním sponzorov a zabezpečením podujatia po technicko-bezpečnostnej stránke, komunikáciou s ostatnými záchranárskymi zložkami a podobne.

To, že som sa na organizáciu tohto podujatia dal, však neľutujem. Bol som vďaka tomu obohatený nielen po športovej, ale i po duchovnej stránke. Po niekoľkohodinovom bicyklovaní sme dorazili do cieľa a zúčastnili sme sa niečoho výsostne duchovne hodnotného. Spojili sme ľudí a dali im príležitosť na nezabudnuteľné športové a duchovné vyžitie.

Vďaka za rozhovor! Bea Juríčková
Foto: archív Petra Kohúta

Zaujímavosti o cyklopúti

Trasa: Cyklisti z Prievidze vždy štartovali spred piaristického kostola. Ďalej pokračovali za každého počasia a plnej dopravnej premávky do Novák, Zemianskych Kostolian, Bystričian, Čerenian, Oslan, Veľkých Uheriec, Partizánskeho, Veľkých Bielic, Malých Bielic a v Žabokrekochoch nad Nitrou sa pripojili k pelotónu cyklistov z Bánoviec nad Bebravou pod vedením Petra Košťála.

Účastníci: Celkový počet účastníkov sa každoročne blížil k 300 - 400 duchom mladých ľudí na bicykloch. Najmladší účastníci mali 6 rokov a najstarší takmer 70.

Organizácia: Záštitu nad celým podujatím, ktoré trvalo od roku 1999 do roku 2013, prevzalo Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže. Medzi organizátormi a partnermi boli Peter Kohút z Prievidze, Peter Košťál z Bánoviec nad Bebravou a František Koníček a Ladislav Šumichrast z Nemšovej. Účastníci cyklopúte sa po príchode do Nitry v nasledujúci deň, čiže 5. júla, zúčastnili slávnostnej svätej omše pri príležitosti sviatku svätých Cyrila a Metoda. Po nej sa vydali na cestu domov.

Musím prijať dedičstvo?

Istý muž žil v ďalekej krajine. Raz mu nečakane prišiel balík. Keď ho otvoril, našiel v ňom dva predmety: lepiacu pásku a drahé hodinky.

Pri pohľade na lepiacu pásku si spomenul na mamu. Pravidelne ňou lepila všetky škáry na oknách a na dverách, aby jej ani náhodou zvonku do domu neprenikol prach, špina, príliš veľa denného svetla, príliš veľa nočnej tmy alebo, nedajbože, ďaleké volanie divočiny. Ako chlapec trávil celé dni doma veriac tomu, že je to najbezpečnejšie miesto na zemeguli a svet je veľká špina a nebezpečenstvo.

Hodinky mu zase pripomenuli otca. Ten mu stále prízvukoval, že hodnota muža je v jeho dobre odvedenej práci, ktorá sa prejaví v nejakom dokonalom diele alebo vo vysokej, ľudmi uznávanej pozícii.

Muž rozmýšľal, čo má teraz robiť. Vážil si toto dedičstvo, ale uvedomoval si, že dané predmety vôbec nie sú vhodné pre jeho život. Boli to predmety, ktoré slúžili jeho rodičom na to, aby zvládli život tak, ako ho oni vnímali.

On už ale medzitým dospel a pochopil, že každý má svoju cestu a na tejto vlastnej ceste používa také prostriedky, ktoré sú nápomocné jemu. Lepiaca páska teda nemala pre neho význam. On sa nebál ani prachu, ani tmy, ani volania divočiny. Ne-

považoval za dôležité brániť sa pred nimi. Nemal z nich strach. Bol jednoducho iný ako jeho matka.

Takisto nepotreboval drahé hodinky, aby svetu dokazoval svoju cenu. Vnimal postavenie muža inak ako jeho otec.

Čo teda urobiť s týmto dedičstvom? Vyhodit' ho? Poslať ho späť?

Ako tak muž nad tým premýšľal, uvedomil si, že tieto predmety boli a sú súčasťou jeho života. Rozhodol sa teda kúpiť peknú skrinku s vitrínou a tieto predmety uložiť do nej. Vždy, keď sa na ne zahľadel, v duchu vzdával úctu svojim rodičom a s láskou na nich spomínal.

Zároveň si uvedomoval, že on nie je ich kópia, ale jedinečná ľudská bytosť, ktorá má vlastné hodnoty, názory a spôsoby zdolávania problémov. A za túto jedinečnosť vzdával vďaka svojmu Stvoriteľovi.

Toto je príbeh muža z ďalekej krajiny, ktorého dedičstvo po predkoch obohatilo ale nepripravilo o vlastnú identitu.

Mgr. Zuzana Liptáková

O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre, kurzy

www.lepsieja.sk

Milé deti!

Hned' na začiatku vám chcem zablahoželať k ukončeniu ďalšieho školského roka! Aj keď ste mnohí boli dlhšie doma a učili ste sa doma, predsa len teraz bude väčšia pohoda ☺. Vaše hlavičky si oddýchnu...

Isto ste odovzdali aj knihy, však? A tie na budúci školský rok po vás zdedí niekto iný. A tak isto aj vy dostanete nové knihy a možno niektoré tiež po niekom zdedíte.

Viete, čo je to zdediť, však? To je, keď nám niekto niečo zanechá, čo predtým patrilo jemu. Tak napríklad ja som zdedila kabelku po svojej sestre, ktorá ju už nepotrebovala, a tak mi ju venovala ☺. Ale zdediť sa dá všeličo, napríklad aj farba očí po ockovi či kučeravé vlasy po mamičke... To znamená, že to máte rovnaké ako oni.

Napríklad po Pánu Ježišovi sme zdedili večný život, ktorý On teraz žije – tým že nás svojou smrťou zachránil – vstal z mŕtvych a išiel nám pripraviť miesto v nebi, kde aj nás čaká večný život, ak nepremárnime svoje dni, ale budeme ich žiť múdro s láskou a podľa Božích prikázaní.

Preto, kamaráti, skúsme aj prázdniny prežiť múdro, aby sme ich len tak nepremárnili – a nezabudnime pri tom na Pána Ježiša.

Prajem vám požehnaný čas – veľa slniečka, radosti a krásnych zážitkov!

Vaša Evka

Cyril a Metod boli solúnski bratia, slovanskí vierožvestcovia, po ktorých sme zdedili cenný dar – vieru v blízkom jazyku, možnosť chváliť Boha v našej reči. Pekne ich vyfarbi.

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Bez Boha to nejde

Určite každý z nás chce niečo vo svojom živote dosiahnuť. Či už ide o úspech, vysnívanú kariéru, uznanie alebo o šťastnú rodinu, veľa ráz počujeme, že to závisí aj od našej genetiky. Asi najznámejším príkladom sú talenty - veď tie sa predsa často dedia v rodine. Nesmieme však zabudnúť, že nemáme len pozemských rodičov.

Začiatok

Ako malá som snívala o tom, že sa stanem kaderníčkou, speváčkou či zverolekárkou. Po tom najnesplniteľnejšom som túžila o to viac, že som nevedela a stále neviem spievať. Láska k hudbe aj tak previtala a ja som sa snažila napísať (a zložiť) vlastné piesne.

Väčšina pokusov skončila pri texte, avšak v písaní som sa začala nachádzať. K dielam postupne pribúdali básničky a aj príbehy. A taktiež prvé sklamanie. Učiteľkám na základnej škole sa moja tvorba nepozdávala - písavala som príliš zložito, čo mi bolo viac na škodu ako k úžitku. Príliš som opakovala isté slová či komplikovanými súvetiami ničila pointu.

Napokon som sa stala prívržencom „šuplíkovej literatúry“. Odhodlanie raz napísať knihu naďalej zotrvalo, no najprv bola potrebná zmena.

Bez Boha to nejde

Tá prišla počas štúdia na strednej škole. Po dlhom rozhovore s jedným pátrom, jeho povzbudzovaním a jeho istou aktivitou, ktorá ma donútila otvoriť spomínaný šuplík, sa súčasťou môjho tajného projek-

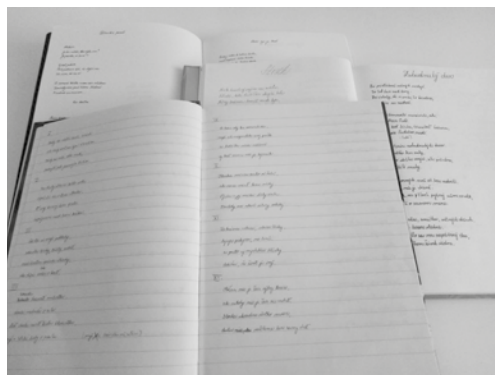
tu stal Boh. Moja tvorba nadobudla nový - a hlavne lepší - smer, stala sa súčasťou niečoho komplexnejšieho. Časom sa totiž ukázalo, že i jednoduchá činnosť ako amatérske písanie môže a možno aj má byť službou.

Zároveň som pochopila, že inak to ani nemalo byť - Boh chcel moje nadanie objaviť so mnou. Nech je už tento pre mňa vzácny dar akokoľvek zdedený, akokoľvek nadobudnutý, nikdy nebude úplný, pokiaľ sa budem snažiť všetko urobiť sama. Môžem na rovinu povedať, že bez Boha nedokážem naplno písať a tvoriť nové príbehy. Môj vzťah s Bohom sa, podobne ako do iných aspektov života, premieta i do talentu.

A nikdy to nekončí

Aj nešportová činnosť ako písanie je beh na dlhú trať - je potrebné neustále sa rozvíjať, obohacovať slovnú zásobu, precvičovať si pravopis, hľadať informácie, novú inšpiráciu, experimentovať, objavovať, prekonávať sa, čeliť kritike, neúspechom a vyťažiť z nich... Je to písanie svojho vlastného príbehu, ktorý nikdy nekončí.

Betka

Deň detí

1. 6. 2020

Zas je to naopak. Medzinárodný deň detí znamenal, že po dlhom čase učenia sa konečne v pracovný deň neučilo. Aj keď sme šli do školy, bolo to plné hier. Tohto roku po dlhých dňoch doma deti konečne do školy môžu nastúpiť. Ktovie, či sa tešia viac na spoločné vyučovanie, alebo na spoločné hry...

Obnovenie vyučovania je dôležité. Nielen z hospodárskeho hľadiska, teda že ich rodičia môžu nastúpiť do práce. Dôležité je aj pre učiteľov, ktorí sa začínajú vracat' k normálnemu spôsobu vyučovania. No najdôležitejšie je pre deti. Veď škola je tu pre ne. Aby v nej získali vedomosti, a tak sa pripravili na život. A tiež aby sa naučili žiť v spoločenstve s inými. Či už v rámci tímovej spolupráce, alebo aj konkurenčného boja.

A práve na to by sme nemali zabúdať. O koho v škole a v celom výchovno-vzdelávacom procese ide. Môžeme hľadať, diskutovať aj sporiť sa, aká forma, ktoré predmety či spôsob vyučovania je lepší, vhodnejší; čo je efektívnejšie i čo úspornejšie. Ale vždy musíme mať na zreteli dobro detí. Len vtedy môžu byť samotní pedagógovia, ale i administratívni a iní pracovníci predĺženou rukou rodičov, ktorí deti do školy posielajú. Veď pre nich sú deti to najcennejšie, čo majú. I to nám pripomína Deň detí.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

20:20

8. 6. 2020

Končiac prácu v sade som sa v istý večer minulého týždňa pozrel na hodinky. Bolo dvadsať : dvadsať. Číslo podobné aktuálnemu letopočtu. Zvláštny rok so slabou zimou a suchou studenou jarou. S veľkými predpokladanými stratami na úrode i ovocí. A ešte väčšími ekonomickými problémami spôsobenými koronavírusom. Predpovede sú až alarmujúce!

A predsa som si v ten večer uvedomil, že treba d'akovať. Veď okrem problémov a obáv z budúcnosti je tu aj veľa dobrého. Máme čo jesť a piť, kde bývať, žijeme v mieri i relatívne zdravej spoločnosti.

Tak som d'akoval za krásnu podpoliansku prírodu. Za vtáčiky, ktoré navštevujú môj sad; srnky, ktoré sa pasú na protihľej lúke; veveričku, ktorá beží zo stromu na strom; či bažanta, ktorý si hrdo vykračuje po ceste pred domom. Tiež za stromy, ktoré mi poskytujú tieň a zanedlho prinesú prvé plody. A potom za ľudí, s ktorými žijem, ktorí mi pomáhajú alebo ma len zdravia. Ale aj za tých, ktorým ja pomáham, ktorí ma potrebujú. Za všetkých, s ktorými ma spája láska, priateľstvo, rodinné puto, bydlisko, práca, jazyk či viera.

Nielen čas či letopočet sú dvadsať : dvadsať. Celý život je o pozitívach i negatívach. Toto uvedomenie nám môže priniesť na jednej strane opatrnosť a pokoru, na druhej nádej a chuť žiť. Možno aj na Medarda, keď hovoríme o dvadsiatich + dvadsiatich kvapkách.

Svätý Vít (15. 6. 2020)

I keď poznám aj živého Víta, ktorý je mojím kolegom a kamarátom, toto meno sa mi spája najviac s Chrámom sv. Víta v Prahe. Poznám ho od detstva, keď sme ako železničarska rodina často chodili do hlavného mesta nočným rýchlikom zo Zvolena. Okrem nákupov nás rodičia vždy zaviedli aj na prehliadku nejakej pamiatky. Tak som spoznal Pražské Jezuliatko na Malej strane i majestátnu gotickú katedrálu na Hradčanoch.

Ako dieťa ma zaujala najmä veľkoleposť priestoru, ako pubertáka rôzne historky okolo neho, ako študenta gymnázia história a architektúra chrámu. Keď som študoval teológiu, začal som sa zaujímať o jeho patróna.

Život svätého Víta datovaný na prelom 3. a 4. storočia je však opradený skôr legendami než skutočnosťami. Ale práve tie ho urobili jedným z najuctievanejších svätcov stredoveku. Patril medzi 14 pomocníkov v núdzi a bol patrónom viac než 30 stavov, skupín či krajín. Zdá sa, že podobne je to dnes aj s touto najväčšou a najvýraznejšou sakrálnou stavbou v Prahe. Pre mesto i národ sa stala viac legendou než priestorom na stretnutie s Bohom. Aj keď sa tu konajú i bohoslužby, väčšina návštevníkov má úplne iný cieľ. Pri svojej najbližšej návšteve Prahy sa však na ňu teším najmä ako na chrám. Aj keď budem v menšine.

Zase naopak (22. 6. 2020)

Máte v aute teplomer na meranie vonkajšej teploty? Aj keď je dôležitý najmä v časoch, keď hrozí mráz, pomáha i v lete. Či už kvôli nastaveniu klimatizácie, ktorá by nemala chladieť oveľa nižšie ako je vonkajšia teplota; alebo kvôli orientácii, či si z auta zobrat' sako alebo sveter, či netreba. Lebo pocitová a najmä pohľadová teplota z auta môže byť iná než tá objektívna.

Minulú nedeľu okolo deviatej sa mi zdalo, že to je s tou teplotou úplne inak ako zvyčajne. Cestoval som na bohoslužbu. Keď som sadol do auta, teplomer ukazoval 20 °C. O pár minút na Výbohovej Poľane už bolo 23 °C. Vo výške 730 metrov nad morom, a chalupa je len niečo cez 500. „Ved' to býva naopak, vyššie býva chladnejšie,“ čudoval som sa. V to ráno však u nás bola hmla a tu asi svietilo slnko - došlo mi pozerať na teplomer. Tak to býva aj s ľuďmi. Aktuálny stav neovplyvňuje len to, ako sa veci momentálne majú, ale aj to, čo bolo pred nimi. Ak sa na nás niekto neusmieva, ba ani nepozdraví, nemusí to byť preto, že sa hnevá alebo je namyslený. Možno sa niečo v jeho živote zahmlilo. Niektorí blízky ochoreli či počuli inú zľú správu a ešte žije v dozvuku tejto informácie. Koľko vecí o živote tých druhých nevidíme a nevieme. Domýšľanie negatívnych postojov preto môže byť veľkým omylom. Nebezpečnejším ako nepoznanie teploty vzduchu.

Týždeň po slnovrate (29. 6. 2020)

Ešte sa tie dni neskracujú, aspoň to necítíme. Ale smeruje to tam. Ved' je už týždeň po letnom slnovrate. A aj keď pred sebou, dúfam, máme veľa slnečných a teplých dní, budú čím ďalej kratšie, až kým sa ich dĺžka o tri mesiace nevyrovná dĺžke noci a o pol roka bude deň tvoriť len polovicu času noci a tmy. Teraz je to ešte naopak.

Nedávno som bol na slávnostnom obede, pri ktorom 35-ročný muž hovoril, že mu ubúdajú sily a zdravie, že už je za vrcholom svojho života. Aj keď sme mu my starší tvrdili, že to tak nie je a že život je ešte len pred ním, tvrdil svoje. Samozrejme, že každý z nás je iný a otázka síl a zdravia je subjektívna. Objektívne však treba priznať, že v 40 rokoch je už väčšina z nás za vrcholom či stredom života. Priemerný vek dožitia totiž nepustí. Dá sa s tým niečo robiť? Aj keď lekárska starostlivosť i správna životospráva môžu čas života predĺžiť, raz určite prejde vrchol a raz príde aj koniec. Toto vedomie nás však nemusí strašiť. Jednak preto, že podľa našej viery život smrťou nekončí; a jednak preto, že v každom veku sa môžeme tešiť z tepla slnečných lúčov. Žiariacich zo slnka na oblohe i z osobných slniečok, čo žijú vedľa nás. V tomto duchu vám prajem veľa slnečných dní. Nielen počas leta.

Dedičstvo otcov

Slávka pochádzala z malebnej dedinky učupenej medzi tmavými horami, z ktorých doďaleka vyčnievali majestátne skaly. V ten deň prišla na návštevu svojej mamy. Začiatok júla býval aj tu zväčša teplý, až horúci.

Slnko pražilo nad hlavami ľudí z dediny i blízkeho okolia, keď sa pomalým dôstojným krokom schádzali na lúku pri miestnom cintoríne. Bol to významný deň v roku pre všetkých dedinčanov a ich príbuzných. Dedina slávila „hody“. A hoci to bola iba filiálka, kňaz sa rozhodol zaviesť 5. júla zvyk odslúžiť tu aspoň raz v roku sv. omšu v prírode. Popri ceste k cintorínu už stáli výčapníci s pivovými sudmi, pripravení po skončení slávnosti polapať chlapov do svojich sietí. V bielych košeliach, veď akože inak „na hody“?! Na Cyrila a Metoda, ako hovorievali miestni, stretli sa rodiny na lúke pred prístreškom pri cintoríne, aby spolu slávili dedičstvo otcov.

Mladá žena stála v tieni jablone. Bola vďačná, že jej slnko nepáli do tváre. Pri pohľade na kňaza ukrytého tiež, ale v tieni dreveného prístrešku, spomínala. „Drevený domček“, ako si prístrešok pomenovala v mladosti, kedysi staval „pán inžinier“, jej otec, spolu s chlapmi z dediny. Bol múdry a šikovný a oni si ho vážili aj preto, lebo nikomu nevedel odmietnuť chlapeckú pomoc. Jeho slovo malo vždy váhu. Ako strojár bol presný, pri práci vytrvalý a mlčanlivý.

Nevdopak sa Slávke po líci skotúlala slza. Premohli ju tie najcennejšie spomienky, ktoré si nosila v srdci. Na milovaného otca. Preto sa nehanbila za svoje slzy. A keď kňaz vyzval veriaci ľud stojaci v tieni stromov alebo sediaci na lavičkách, aby si vzbudili ľútosť, Slávka najviac ľutovala všetko to, čo nestihla povedať svojmu drahému otcovi skôr, ako ho

pochovali do neďalekého hrobu. Zo svojho miesta pod jablonkou naň dovidela i teraz.

Drevený štít nad provizórnym obetným stolom vyčnieval do výšky a za ním sa v pozadí zelenali okolité lesy. Miništrant zazvonil „na premenenie“. Nad hlavami ľudí zašiekral jastrab a majestátne sa vzniesol do výšky smerom ku skalám, čo lemovali malú dedinku. Nevdopak mnohí ľudia zdvihli

hlavu. Akoby Boh chcel všetkým pripomenúť, že nebo je jeho trónom a zem podnožkou jeho nôh. Vzápätí zafúkal jemný vietor, ale stihol ešte pretočiť jednu stranu obrusa s veľkým M uprostred, čo prikrýval obetný stôl. Aj na ten mala Slávka spomienky. Veď to bol stôl jej nebohej babky, otcovej mamy, ktorý si zadovážila z ťažko nasporených peňazí slúžky. Po otcovej smrti ho Slávkina mama darovala obci na túto každoročnú slávnosť.

Z myšlienok zrelú ženu vyrušil jemný dotyk mamy, keď jej podávala ruku na „znak pokoja“. Stála vedľa nej, keď obrátiac sa stisnúc vrúcne Slávkinu ruku s úsmevom povedala: „Pokoje a bratská láska nech je medzi nami.“ Akoby sa jej na chvíľku dotklo samo nebo.

Potom nasledoval ďalší stisk ruky. Manžel hľadel Slávke do tváre so všetkou nehou, ktorej bol schopný. Rozumel jej. Miloval všetko, čo milovala ona. A za ním ďalší a ďalší stisk... Krstná mama, sesternice „z prvého i druhého kolena“, teta, ujo, suseda. Pokoj a bratská láska. Čo môže byť v živote cennejšie?

Vzácný prístrešok aj obetný stôl sa používal v dedine iba raz v roku. Slávka d'akovala za ten deň celým srdcom. Svätá omša bola pre ňu vždy nenahraditeľným darom, no dnes o to väčším, že jej pripomenula všetko to dobro, ktoré ju v živote predchádzalo a ktoré jej životom kráča vedľa nej.

V ten deň „na Cyrila a Metoda“ boli na slávnosti obetované rôzne dary. Jedným z nich boli aj slzy ženy, ktorú vychoval malebný kraj jednoduchých, ale o to srdečnejších ľudí hrdého Slovenska, za ktorých nikdy neprestane byť vdáčna.

Text: Margaréta Lúčna
Kresba: Natália Janečková

Spomienky, naše dedičstvo

Dedičstvo je ako strom, strom života. Zasadíme ho, polievame, (po)hnojíme, staráme sa. Keď po čase úroda dozreje, pozbierame plody. Tak je to i s našim životom. Spôsob, akým ho žijeme, odovzdávame ďalej a našimi plodmi je dedičstvo, ktoré zvyčajne jedia naše deti.

Štyridsaťsedemročná Petra má dedičstvo vo svojich spomienkach, keď ešte bola šťastná. Pochádza z deviatich detí a vyrastala v Poprade vo veľkom rodinnom dome. Spomína na dobré detstvo plné zážitkov, nič im nechýbalo. Otec podniká dodnes. Maminka jej odovzdala vieru a momentálne sa Petra vďaka tomu o Boha opiera s nádejou.

Nanešťastie sa jej život zmenil. S manželom starším od nej o trinásť rokov sa spoznala, keď cestovala vlakom. Zalúbila sa vo viere, že jej bude dobrým životným partnerom. Majú spolu 8 detí vo veku od 8 do 26 rokov. Jeden syn umrel na zápal pľúc. Petra nikdy nepracovala, pretože sa starala o deti.

Po istom čase nastalo sklamanie. Muž ju začal biť, strihal jej vlasy a aj zuby jej vybil. Rád vyhladával ženskú spoločnosť. Smutné je to, že kvôli jeho agresívnej povahe trpeli aj deti. Rád si vypil. Petra sa v podstate na ulicu dostala len preto, že jej manžel byt prepil. Odišla od neho, no nerozviedli sa. Mama jej pomohla v najťažších chvíľach života a dokonca sa stará o Petrine deti.

Teraz sa Petra každé ráno prebúda v stane vonku, celá vystrašená. Nemilú spoločnosť jej robia potkany a hmyz. V stane býva s novým partnerom a jeho mamou. Varí si na plynovej bombe a zájde i do charity.

Verí, že raz bude môcť žiť dôstojne, stretávať sa s deťmi a vnúčatami.

Skutočné bohatstvo môžu naše deti zdediť aj tak, že im odovzdáme dedičstvo viery a lásky!

Text a foto: Dagmara Pavlove

Budatínsky hrad

Žilina

Letné potulky po Slovensku

Budatínsky hrad, Lietavský hrad, Oselný vrch

Májové a júnové daždivé počasie neprišlo veľmi turistike a výletom, ale leto je už tu a treba naplánovať svoje letné potulky. Keďže tento rok bude viac v znamení domácej dovolenky, tak som si pre vás pripravil pár tipov na destinácie, na ktoré nepotrebuje veľa peňazí, ale zato veľa uvidíte.

Budatínsky hrad

Prvým cieľom nášho putovania je zámok v Budatíne alebo (ako je uvádzaný v sprievodcoch) Budatínsky hrad. Nachádza sa na sútoku riek Váh a Kysuca v mestskej časti Žiliny. Keď prejdete obchvatom Žiliny smerom na Čadcu, pri výjazde zo Žiliny treba nasledovať iba smerové tabule a tie vás privedú až pred vstupnú bránu do zámockého anglického parku.

Budatínsky hrad je zrekonštruovaný a prístupný verejnosti. Sídli tu Považské múzeum a expozícia je veľmi moderná a zaujímavá. A v druhej polovici dňa môžete ešte navštíviť centrum Žiliny, kde je pamiatok na rozdávanie a prechádzka po starobylej Žiline so zmrzlinou v ruke vás určite príjemne osvieži.

Hrad Lietava

Neďaleko Žiliny bližšie k Prievidzi sa nachádza obec učpená na úpätí Súľovských vrchov, Lietavská Lúčka. Tu v časti Majer môžeme nechať na parkovisku auto a po modrej turistickej značke sa po hodinovom plynulom stúpaní dostaneme pri hrad Lietava.

Tento hrad je v rekonštrukcii, ale za posledných 10 rokov prešiel nádhernou obnovou. Je tu malá reštaurácia, múzeum a hlavne nádherné výhľady do širokého okolia. Dominuje im najmä pohľad na Žilinu a Súľovské vrchy.

Pri návrate do Prievidze sa ešte môžete zastaviť v svetoznámych Čičmanoch, v kúpeľoch v Rajeckých Tepliciach alebo duchovne pookriať v pútnickej dedinke Rajecká Lesná, kde je nádherný drevený betlehem alebo aj krížová cesta v prírode.

Oselný vrch

Posledný námet je čisto turistický, ale ide naozaj o unikát v našom regióne. Navštívili sme ho po odporúčaní kamaráta Ľudvíka Košťálik a musím povedať, že bol naozaj úžasný.

Autom vyrazíme smerom na Partizánske a po opustení okresu treba pred Partizánskym odbočiť doľava do Veľkých Uheriec. Naš cieľ Oselný vrch sa už približuje. Za priehradou na hornom konci sa nachádza časť Rudica, tu na ľavej strane je autobusová zastávka. A ňou treba zísť

Hrad Lietava

Oselný vrch

z cesty a po prechode cez most odstaviť auto. Ďalej už autá nemôžu. Popri potôčiku po zelenej značke sa prejdeme k rozbočníku Vojtechov. Tu po zelenej značke začneme postupne stúpať do sedla pod Oselným vrchom.

Práve ste prišli do iného sveta. Vitajte. Hustý bukový les náhle vystriedajú kremencové skaly v dolnej časti vystlané čučoriedkami. Z Oselného vrchu je takmer kruhový výhľad a fascinujúci je pocit voľnosti v strede lesov. Tu vám ešte stále okolo hlavy preletí roháč, po skalách sa vyhrievajú jašterice a je ich toľko, že sa nedajú porátat'. Kremencové bralá nie sú vysoké, ale majú na-

ozaj bizarné tvary. Výstup je nenáročný a vhodný aj pre deti a zaberie vám asi hodinu. Ale prirátajte si ešte ďalšie 2 hodiny na vrchole, lebo odtiaľto sa vám nebude chcieť odísť. Ak si turista predstavuje nebo, tak potom to vyzerá nejak takto.

Krás, ktoré nám Pán dal alebo ľudia vybudovali, je na Slovensku neúrekom. Stačí len nastúpiť na vlak, autobus alebo sa odviezť autom a prídete do celkom iného sveta. Neváhajte a začnite svoje potulky po Slovensku už dnes.

Text a foto: Branislav Bullo

Duchovná obnova pre ženy

Príroda - duchovno - sebareflexia

O. z. Lepšie Ja pozýva na pobytový víkend pre ženy, ktorý sa uskutoční v Banskej Štiavnici od 24. 7. do 26. 7. 2020 (ubytovanie je v centre mesta). Ponúkame Ti príjemné prechádzky, oddych, rozjímanie nad Svätým písmom, rozhovory, aktivity sebapoznávania, priestor pre spoznanie nových ľudí. Víkend je určený ženám vo veku cca 27 - 48 rokov.

Prihlásiť sa treba cez email na oz.lepsieja@gmail.com do 10. 7. 2020. Viac info na tel. č. 0949 357 860. Tešíme sa na Teba!

O. z. Lepšie ja

Keď sa viera pomýli s tradíciou

Pozemský, tzv. tento život, v kresťanstve chápeme ako obdobie vyhnania z raja. Znamená to predovšetkým dve veci. Veríme, že naša vlasť je inde - v nebi, vo večnej Božej prítomnosti. Zároveň to tiež znamená, že žijeme v stave dedičného hriechu, ktorý nás oddeľuje od bytostného životného spojenia s Bohom, ktoré sa pre veriaceho stáva životnou túžbou a podoba života s Bohom sa pretavuje do práce nasledovaných životných ideálov. Naše správanie však niekedy robí z kresťanstva len svetonázorovú ideológiu tohto sveta, uväznenú v rámcoch ideálov pozemského života a našich vlastných túžob a názorov.

Pri opisovaní viery často používame pojem *tradičné náboženstvo*, ktorý však presne nezodpovedá tomu, o čom tu chceme písať. Je totiž dosť široký a zahŕňa rôzne podoby náboženského života ľudí. Dôraz kladie napríklad na ľudovú zbožnosť, čiže zúčastňovanie sa na tradičných rituáloch vyjadrovania nábožnosti, ako sú púte, rôzne tradičné obrady a podobne. Pojem ľudová zbožnosť poukazuje hlavne na vonkajšiu formu náboženského prejavu bez ohľadu na to, ako intenzívne prežíva svoju vieru samotný účastník udalosti.

Takisto nám tu nejde celkom o to, čo označujeme pojmom súkromné náboženstvo či náboženstvo výberu, pretože tieto pojmy označujú nábožnosť, v ktorej si „pravdy“ svojej viery vyskladá jednotlivec sám podľa toho, ako vyhovujú jeho stavu poznania, jeho povahe a spôsobu života. Súkromné náboženstvo preosieva cez sito vlastného výberu aj tradičné obsahy a formy náboženského života, takže nasleduje len ľubovoľnú, osobne prijatú časť z tradície. Súkromné náboženstvo taktiež nevylučuje silnú orientáciu veriaceho na večný život po smrti, ibaže si jeho podobu a cestu k nemu vysvetľuje po svojom.

Pojem *tradičné náboženstvo* ešte vždy obsahuje aj časť *náboženstvo*, t. j. určité prejavy náboženského života. V čase osláv pôsobenia sv. Cyrila a Metoda na našom území však chceme poukázať na to, že náboženské posolstvo sa môže stať aj tradíciou bez náboženského obsahu, kultúrnym výtvorom človeka s historickým významom, no bez vzťahu k nadprirodzenému svetu

a Bohu. Ide teda v skutočnosti nie o náboženstvo, ale o tradíciu, ktorej dodržiavanie si niektorí zamieňajú so samotným náboženstvom, pretože hovorí o náboženstve. Reálne sú však neveriaci, hoci sa za takých niekedy nepovažujú. Takéto kultúrne tradície bývajú aj súčasťou náboženského života veriacich ľudí, keď v tradičnej forme nevyjadrujú svoj náboženský život. Teraz úprimne, koľkí z nás považujú sv. Cyrila a Metoda za veľké postavy našich národných a náboženských dejín, a koľkí za naozajstných náboženských vodcov a živé príklady nábožného života (cnosti vernosti, poslušnosti, pracovitosti, odvahy, trpezlivosti atď.)?

Náboženstvo je vždy plné Božích posolstiev aj ľudských výtvorov, tradičných i nových. Tradícia v náboženstve teda nie je problém. Problémom sa stáva tradícia bez náboženstva. Pretože náboženská tradícia má pomáhať k rastu v nábožnosti. Problém spočíva v tom, že tradícia bez náboženstva pomáha odsúvať náboženstvo ako prežitok do minulosti. V súčasnosti sa to deje na rôznych úrovniach.

Najviditeľnejšie je to na úrovni politickej. Vyhlásenie náboženstva za kultúrnu tradíciu sa stalo osvedčeným nástrojom politického boja (proti cirkvi či náboženstvu vo všeobecnosti). Rôzne náboženské ideály, zakotvené vo významných právnych dokumentoch mnohých štátov, sa spätne reinterpretujú nie ako morálne smernice pre politické rozhodnutia, ale len ako isté uznanie historického vývoja štátu. Teda ako niečo, čo bolo, ale dnes nás už nezaväzuje. Vďaka

Tento nástroj politického boja však možno používať aj oveľa zákernejšie. Z 90. rokov je u nás známy prípad znovuzaloženia univerzity so silnou jezuitskou tradíciou, ktorá sa prihlásila ku kresťanským ideálom, no nesie - svoj pôvodný - názov mesta. V rámci politických snáh o jej zničenie stačilo v tom istom meste založiť univerzitu s menom sv. Cyrila a Metoda, ktorá mala privábiť práve kresťanov. Ich mená boli prijateľné práve preto, že pre nás nesú nielen náboženský, ale aj národný a štátny význam. Ďalší vývoj nakoniec výrazne korigoval pôvodný politický zámer. Dlhé desaťročia však zostala otvorená otázka spájania týchto univerzít, hoci máme aj mestá s väčším počtom univerzít a vysokých škôl, kde sa otázka ich spájania nepoložila.

A black and white photograph of a collage of religious and cultural items. It includes a rosary with white and dark beads, several books or pamphlets with religious titles like 'KRÍŽOVÁ CESTA', 'JASNA GÓR', and 'LITÁNIE', and various religious images such as the Colosseum, a church, and the Virgin Mary. The items are layered and overlapping, creating a dense, textured composition.

Najtragickéjšie je prežívanie náboženstva len ako tradície na úrovni osobného života. Niekedy je takto zakotvené už vo výchove (náboženská výchova je vlastne výchovou k tradícii), inokedy je výsledkom dobrovoľného odsunutia náboženstva do minulosti spolu s náboženskou výchovou, ktorú človek dostal od rodičov. Osobné chápanie náboženstva len ako tradície alebo historického dedičstva je vtedy formou odmietnutia náboženstva vo svojom živote, prípadne jeho obmedzenia len na určité formálne, ritualistické momenty (prijatie sviatostí, pohreb s náboženským obradom a podobne). Tieto momenty sú však chápané skôr ako prelomové rituály zmeny v biografii (narodenie, koniec detstva, uzavretie manželstva ako ukazovateľ dospelosti, atď.), než ako míľniky na ceste rozvoja osobného náboženského života, života s Bohom tu aj vo večnosti.

25

Hrdinovia viery

Recenzia knihy *Priatel'ia Boží* od Viliama Judáka

„Vymenuj prvých svätcov, ktorí ti zídu na um!“ Ako by sme zareagovali na túto výzvu? Možno by sme zo seba „vychrľili“: „Sv. František, sv. Klára, sv. Tereza, sv. Páter Pio...“ Vtom by nás domnelý skúšajúci prerušil a nastolil by novú otázku: „A teraz vymenuj svätcov zo Slovenska!“ Napadol by nám okrem sv. Cyrila a sv. Metoda vôbec ešte niekto?

Možno práve s týmto zámerom, aby sme dokázali lepšie odpovedať na takto položenú otázku, vydal v roku 1995 vo vydavateľstve Lúč vtedy ešte „obyčajný kňaz“ a historik (dnes už nitriansky biskup) Viliam Judák knihu *Priatel'ia Boží*. Ide približne o 250-stranovú publikáciu, ktorá nesie podtitul *Slovenské martyrológium*

a obsahuje životopisy tridsiatich svätcov, ktorí sice nie vždy aj oficiálne tento titul „nesú“... Ale podľa autora by si ho svojím životom a oddanosťou Bohu isto zaslúžili.

Nielen život, ale i doba

Judák životopisy slovenských „Božích priateľov“ zoradil chronologicky. Začína obdobím stredoveku a postupne sa dostáva až do súčasnosti. V textoch nepíše čisto o životoch daných osobností, ale snaží sa aj vykresliť historickú epochu, v ktorej žili, a problémy, s ktorými museli ako ľudia danej doby zápasiť.

V knihe sa zvlášť vynímajú životopisy jezuitov či gréckokatolíkov. Mňa osobne dosť prekvapilo, koľko týchto budúcich hrdinských osobností prešlo v detstve výchovou a vzdelávaním na vtedajších piaristických gymnáziách.

Spytovanie svedomia

Kardínal Korec v *Predhovore* hovorí, že táto kniha môže byť pre nás nie len povzbudením, ale tak trochu i spytovaním svedomia. Podľa neho si totiž mnohí z nás myslia, že v „slovenskom nebi“ máme len „dve

hviezdy“ - sv. Cyrila a sv. Metoda. Pritom na slovenskom duchovnom nebi je tých hviezd oveľa viac. „Nemáme pomerne málo kanonizovaných svätcov aj preto, že sme boli a že ešte stále sme trochu ľahostajní? A nie je azda aj vecou akejsi našej žiarlivosti, že nevidíme okolo seba hrdinské životy chorých, životy matiek, krásne životy mladých ľudí, kňazov, že sa nevieme z nich tešiť, za ne ďakovať a urobiť niečo pre to, aby ich poznalo Slovensko i svet, a aby sa nimi povzbudzovala celá Cirkev? Zhromažďovať opisy týchto svetiel možno už dnes!“

Viliam Judák sa - možno i na základe týchto slov - tejto činnosti nevzdal ani ako biskup. Dôkazom toho je rozšírené vydanie tejto knihy, ktoré vyšlo v Spolku svätého Vojtecha v roku 2016 pod názvom *Boží priatel'ia* a obsahuje už viac ako 50 životopisov slovenských hrdinov viery.

Výzva i pre nás

Čo keby sme sa po svojom okolí poobzerali aj my? Myslím si, že každý jeden z nás by mal o kom písať... Slovanmi kardinála Korca: „Chyba je azda iba v tom, že ich nevidíme. Akoby sme mali slabý zrak, alebo akoby nám chýbal duchovný ďalekohľad, živá viera a najmä láska, ktoré vypozerujú každý Boží dar a každý Boží život, tešia sa z nich a rozhlasujú veľké dobrodenia Pánove.“

Hrdinovia, ktorí raz budú našim dedičstvom, sú tu s nami už teraz (alebo odišli len nedávno). Neprehliadajme ich a hovoríme o nich, podobne ako robí nitriansky otec biskup Viliam Judák. Nech príklad ich viery neupadne do zabudnutia.

Text: Petra Humajová

Foto: podvrskom.sk

Levanduľový (k)raj

V ostatné roky sa mi podarilo v záhradke dopestovať krásne trsy levandule. Je to pre mňa zážitok v tichosti sledovať, čo sa odohráva na tomto rozkvitnutom modro-fialovom voňavom kúsku rastlinného sveta.

Od včasného rána do neskorého podvečera ožíva bzukotom včielok, chrobáčikov a všakovakých mušiek. Neskôr, keď slnko rozhodí do sveta teplé siete, pribudne na levanduľových záhonoch množstvo motýľích druhov: pávie oko, vidlochvost, modráčik alebo taký ojedinelý a zvláštny „motýlí kolibrík“ (tak som si ho pomenovala ja)...

Každé jedno toto stvorenie sa pokojne a spokojne „pasie“ na každom levanduľovom stebielku a podchvíľou ponorí svoj sosáček do sladkej levanduľovej šťavy. Krátky prílet... slastné bzučanie... hladké pristátie na rozkvitnutej stonke... revízia v okvetnom kalíšku a znova krátky let, a tak dookola... Až si dá napokon odlet!

Navzájom si vôbec neprekážajú a aj keď sa občas stane, že na steblo pristanú dve včielky alebo mušky, tá múdrejšia uvoľní svoje miesto tej menej múdrej. Všade vládne harmónia a letná levanduľová pohoda. Taký malý levanduľový (k)raj v mojej záhrade!

Jedného dňa som spozorovala, ako priletela na levanduľový záhon malá osička. Hneď od začiatku jej príletu bolo evidentné, že pohoda a bratská láska jej nehovorí nič. Bol to taký malý pruhovaný napajedený krpáň a bitkár v jednom! Už

to jej hlasité a disharmonické bzučanie bolo iné ako bzučanie všetkých chrobáčikov, včielok... Nervózne poletovala zo stebľa na steblo, až odrazu bez príčiny začala útočiť na včielky, chrobáčky, motýle a začala ich drzo vyháňať z kvetov! Štípala ich a knokautovala hlava-nehlava! Tvárila sa, ako by jej patril celý záhon. Silou-mocou si ho chcela privlastniť a zabráť iba pre seba! Málilo sa je... V skutočnosti by to množstvo nektáru nestačilo vypiť ani do konca svojho krátkeho letného osieho života.

Tá malá osička sa správala ako taký malý - veľký utláčateľ s dávkou ľudskej drzosti a egoizmu. A tak sa pomaly a isto pokojný a láskyplný (k)raj zmenil na arénu sveta... Pripúšťam, že sa správala iba tak, ako sa mala správať. Genetika nepustí ani v prírode! A tak sa nenarodila ani ako včielka, ba ani motýľ, ale ako osa! So všetkým, čo k nej patrí.

Ani neviem, prečo mi napriek tomuto konštatovaniu zišlo na um prirovnanie: Človek - včielka, človek - motýľ a človek - osička. Hmm... Že by aj u nás za to mohla genetika?

Text: Veronika Hoffmannová

Spomienka

Dňa 8. júla uplynie 6 rokov od chvíle, keď nás navždy opustila **Anna Mišíková**. S láskou na ňu spomínajú manžel, dcéra a syn s rodinami. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

Najsvätejšia Trojica ako škola pravej lásky

Boh nie je sám - nemiluje sám seba, ale žije vo vzťahu a to vo vzťahu dokonalej a nekonečnej lásky vo vnútri Trojice. A tiež v dokonalej a nekonečnej láske voči každému z nás. A hoci nikdy nepochopíme Trojicu ako takú, môžeme sa od nej niečo naučiť niečo pre naše vzťahy.

Vieme, že sme stvorení s jediným zámerom - a to: *Milovať a byť milovaný*. Toto je naša podstata a to jediné nám prináša blaho a pokoj.

Karmelitán Winfrid Stinissen vo svojej knihe *Putování k pravdě* uvádza tri vlastnosti skutočnej lásky, ktoré nás Trojica učí:

1. Láska dáva
2. Láska prijíma
3. Láska nás otvára pre iných

Láska dáva - Otec je ten, ktorý sa dáva

Otec miluje Syna a dáva sa mu úplne celý - nič a nikdy si nenecháva pre seba. Toto darovanie sa je krásne aj pre nás. Sme aj telesne nastavení tak, že keď niekomu pomôžeme, spúšťa sa v našej hlave hormón odmeny a cítime sa blažene. Keď to urobíme nezištne, bez nároku na odmenu, alebo pre milovanú osobu, tento pocit šťastia v nás sa umocňuje. Myslíme na to, že Boh do nás vložil schopnosť milovať - všetci ju máme. Dokonca s jeho pomocou môžeme milovať nadľudsky - nadprirodzenou láskou - aj svojich nepriateľov, čo nie je také bežné.

Naopak, sebeckosť a neochota pomáhať v nás vyvolávajú nepríjemné pocity a výčitky. Všetci máme sklony k sebeckosti, keďže sme zasiahnutí dedičným hriechom, ktorý nás ochromuje. Čo s tým? Hlavné je nenechať sa znechutiť, neprestať bojovať. Ako dlho? Každý deň a to až do konca života. Diabol sa bude neustále pokúšať nás znechutiť, aby sme prišli do fázy - už som raz taký, všetci sú takí, nemá cenu zápasit'... Zlý nám našepkáva, že vnútri sme zlí, a tak aj skončíme. Keď tomuto uveríme, nastáva naša prehra. Pápež František hovorí, že pre Boha nie sú problémom naše opakujúce sa hriechy, ale zatvrdnuté, skazené a lenivé srdce.

Láska prijíma - Syn je ten, ktorý prijíma lásku Otca

Syn prijíma celú Otcovu lásku a neuzatvára sa pred ňou. Často máme problém so zdravým prijatím lásky - či už od Boha, alebo od ľudí. Niekedy sme presvedčení, že Boh je Pán a my nič. Je príliš ďaleko a nestará sa o nás, sme mu ľahostajní.

Aj toto nám našepkáva Zlý. Uvádza nás do úzkostí, samoty a vedomia nemilujúceho a prísne trestajúceho Boha. Naša viera nás, naopak, učí, že sme bezpodmienečne milovaní Bohom, večnou a nekonečnou láskou, na ktorej nič nemenia naše hriechy - ani ich počet, ani ich veľkosť.

Boh ma miluje úplne rovnako po hriechu ako pred ním. Žiadne moje zlyhania nedonútia Boha milovať ma menej - a už vôbec nie prestať ma milovať. Boh nepodlieha pocitom hnevu, odporu či znechutenia z nás. On k nám vždy cíti a bude cítiť len lásku. Toto je naša jediná istota.

Odporúčam vám ráno sa poďakovať Bohu za jeho lásku a prosiť, aby sme zakúsili, ako nás miluje. Rovnako aj po hriechu si povedať: „Viem, že som zlyhal a prosím, odpusť mi. Verím, že aj tak ma miluješ.“

Ďalej môžeme hovoriť o láske ľudskej. Často sme sklamaní z lásky iných ľudí. Či už sme boli obeťami zistnej alebo zneužitej lásky, sebeckej alebo toxickkej. No v prípade, že sa celkom uzatvoríme pred láskou iných, ubližujeme si. Po čase sa cítime osamotení, využívaní, smutní.

Prosme Boha, aby uzdravil naše zlomené a ustráchané srdce. S ľudskou láskou vždy prichádza riziko, ale aj nesmierne bohatstvo. Dobrí priatelia a milujúci ľudia nás potiahnu dopredu. Ich láska nás odsebecktuje a robí nás citlivejšími, láskavejšími a lepšími. Nie je dobré byť človeku sa-

motnému - to je Boží výrok z raja. A čo bolesť zo vzťahov? Nikto tomu neunikne. Tak ako my sme schopní zraňovať tých, ktorých milujeme, tak sú aj oni schopní zraňovať nás. Musíme sa učiť odpúšťať a tolerovať slobodu a zlyhania iných. Čakať, že všetci budú plniť našu vôľu a sú bezhriešni, je nezrelé. S tým tiež musíme zápasiť.

Láska sa otvára pre iných - Duch prelamuje kolobeh lásky medzi Otcom a Synom

Tu si ako príklad zoberme manželstvo a rodinu. Muž miluje svoju ženu a žena svojho muža mimoriadne intímny citovým, duchovným, duševným aj telesným spôsobom. Takýto druh jednoty nemajú so žiadnou inou ľudskou bytosťou. A predsa ich hlboká láska ich otvára pre toho tretieho v ich živote a to pre dieťa. Ak by chceli

žiť svoju lásku len pre seba - bolo by to sebecko vo dvojici.

To sa týka aj Boha, aj ľudí. No zo skúseností vieme, že tam, kde sa dvaja ľudia majú naozaj radi, celé okolie má z toho úžitok, pretože pravá láska z nás vyťahuje na povrch to najlepšie, čo v sebe od Boha máme. To sa týka aj manželstva, priateľstva, rodičovstva...

Naši drahí nás podporujú v konaní dobra, v odpúšťaní, v používaní našich talentov pre svet, v správnych rozhodnutiach... Ak by si to všetko chceli nechať iba výlučne pre seba, blúdia.

Dávať, prijímať, otvárať sa - to je cesta pravej lásky, ale aj každodenný zápas, ktorý bude trvať až do konca nášho života. No ako sa hovorí: „Vytrvalosťou si spasíte duše.“

Text: Eva Duffková FDC

Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii 15. - 16. august 2020

Sobota 15.8.2020

- 16:30** Vešpery, farský kostol sv. Bartolomeja
- 16:45** Sprievod z farského kostola do Mariánskeho kostola, ruženec
- 18:00** Svätá omša, Mariánsky kostol - Marek Sabol, Jozef Durkot (kázeň)
- 19:15** Akatist - Jozef Durkot
- 20:00** Tichá adorácia pred Sviatosťou oltárnou
- 20:30** Moderovaná adorácia - Prievidza - Zapotôčky (diakon + zbor Nádeje)

Nedeľa 16.8.2020

- 07:30** Liturgia sv. Jána Zlatoústho, Mariánsky kostol - Jozef Durkot
- 07:30** Svätá omša, farský kostol sv. Bartolomeja
- 09:15** Posvätný ruženec, Mariánsky kostol
- 10:00** Slávnostná svätá omša, Mariánsky kostol - Marek Kotras, SchP
- 16:00** Deň otvorených dverí na fare v Prievidzi - meste

Možnosť sv. spovede v sobotu od 16:45 - 20:00 hod. a v nedeľu od 8:30 - 9:55 hod.

Apoštoli nášho národa

Svätý Cyril a svätý Metod

Keď som kedysi začala študovať učiteľstvo predmetov slovenský jazyk a literatúra a dejepis na vysokej škole, asi ani nebolo predmetu, ktorého úvod by netvorili slová: „Na počiatku stála misia sv. Cyrila a Metoda...“ Počiatok nášho vzdelávania, písomníctva, právneho systému, cirkevnej organizácie, literatúry a v neposlednom rade i národných dejín vo veľkej miere súvisel práve s týmito menami. A od nich sa všetko vinulo a pokračovalo až smerom k nám.

Preto ma nedávno zaujali slová arcibiskupa Cyrila Vasiľa, ktorý uvažuje o tom, či sa nám z kultu uctievania svätých Cyrila a Metoda nestratila podstata. Áno, sú to historické osobnosti, ktoré dokážu rešpektovať aj veriaci, aj neveriaci. Je pravda, že ich „znovuobjavenie“ v období romantizmu veľmi pomohlo pri formovaní nášho národa. Nikto nenamieta voči tomu, že 5. júla si ich pripomíname štátnym sviatkom. V štátnom znaku nám ich pripomína dvojramenný - cyrilo-metodský kríž. Odvoláva sa na nich dokonca aj preambula Ústavy Slovenskej republiky. Cyril Vasil' sa však napriek tomu pýta: „Kto z nás ešte vníma, že najpodstatnejšia je pri nich viera?“ A kladie nám i iné „pálčivé“ otázky: „Vymenovali by sme ich medzi svätými blízkymi nášmu srdcu? Dali by sme ich meno svojmu dieťaťu? A kedy naposledy sme sa k nim modlili?“

Detstvo a mladosť

Metod, starší zo solúnskych bratov, sa narodil v Byzantskej ríši v roku 815. Stal sa právnikom a pôsobil ako správca provincie pri rieke Styrmon, ktorú obývali aj Slovania. Potom vstúpil do kláštora na hore Olymp.

Konštantín, najmladší zo siedmich detí, sa narodil v roku 827. Študoval na cisárskej škole v Konštantínopole a sa stal na nej profesorom. Ovládal niekoľko jazykov. Okolo roku 860 boli obaja bratia vyslaní na dôležitú misiu k Chazarom, kde sa im podarilo nájsť pozostatky sv. pápeža

Klimenta. V roku 863 ich cisár Michal III. poveril vedením misie na Moravu. Keďže Sloveni, ktorí tu žili, ešte nemali svoje písmo, zostavil Konštantín hlaholiku a začal pripravovať aj preklady evanjelií a bohoslužobných textov do staroslovienčiny.

Veľkomoravská misia

Na Morave privítal bratov knieža Rastislav, na pozvanie ktorého sem prišli. Obyvateľstvo tu prichádzalo do kontaktu s kresťanstvom už celé desaťročia, šírili ho však franskí kňazi v latinskom jazyku. Po tom, čo bratia začali šíriť vieru v domacom jazyku a pripravili na misiu i svojich nasledovníkov, odobrali sa do Ríma, kde dosiahli schválenie slovanskej liturgie i vysvätenie prvých slovanských kňazov.

Konštantín, v tom čase už chorý, vstúpil do kláštora, prijal rehoľné meno Cyril a v roku 869 zomrel. Metod sa cestou na Moravu zastavil v Blatnohrade a knieža Kocel ho vyslal späť do Ríma, aby bol vysvätený za biskupa. Pápež aj tejto žiadosti vyhovel a vymenoval Metoda za panónskeho a moravského arcibiskupa.

Návrat Metoda

Metod sa opäť vydal na cestu na Moravu. Zajali ho však vojenské družiny franského kléru a až do roku 873, kým sa o tom nedozvedel pápež, bol držaný vo väzení. Spory s franskými kňazmi neustávali, a tak musel ísť opäť do Ríma. Pápež ho vzal pod ochranu a hoci na žiadosť vte-

dajšieho panovníka Moravy Svätopluka vysvätil za nitrianskeho biskupa Vichinga, ten mal byť vo všetkom podriadený Metodovi.

Metod aj naďalej pokračoval v literárnej, organizačnej a pastoračnej činnosti na Veľkej Morave. Krátko pred smrťou v roku 885 si vyvolil svojho nástupcu - Gorazda. Po Metodovej smrti bola slovienka liturgia zakázaná a jeho nasledovníci z Moravy vyhnaní. Na scénu opäť nastúpila latinčina.

Láska k Bohu, Cirkvi i k poslaniu

Hoci by sa zdalo, že misia týchto dvoch bratov sa skončila fiaskom, nie je to pravda, čo ukázal aj ďalší vývoj v dejinách. Cyril Vasil' však upriamuje našu pozornosť nie na historický význam života týchto dvoch bratov, ale na tri veci, z ktorých si v živote viery i my v našej dobe môžeme brať príklad.

V prvom rade je to v láska k Bohu, ktorá bola spolu s vernosťou hnačím motorom ich života i misie medzi našimi predkami. Kvôli Kristovi sa zriekli nielen svojej rodiny, kariéry a bohatstva, ale aj svojej domoviny. A to aj za cenu nepochopenia. Vynikali aj láskou k Cirkvi. Hoci ako veriaci podliehali Konštantínopolskému patriarchátu, považovali si za povinnosť dať schváliť svoje učenie rímskemu pápežovi, čím budovali v cirkevnom svete jednotu.

Všimnúť by sme si mali aj ich lásku k prijatej misii. Hoci Metod veľmi túžil vrátiť sa späť do kláštora, predsa len poslúchol slová umierajúceho Cyrila a zostal verný úlohe, pre ktorú bol na Moravu poslaný.

„Vernosť a služba Bohu, vernosť a služba Cirkvi, vernosť a služba ľudu, národu - to sú oporné body života a diela sv. Cyrila a Metoda, to sú tri kritériá na skúmanie našich srdc, aby sme si pravdivo i pokorne odpovedali na otázku, či sa chceme a môžeme naozaj hlásiť k dedičstvu tých-

to apoštolov Slovanov a našich otcov,“ končí svoje úvahy v prihovore Cyril Vasil'. Ako by sme na tieto jeho otázky odpovedali my? Sú pre nás sv. Cyril a sv. Metod len významnými postavami dejín? Alebo im predsa len dokážeme byť vdáční i za čosi viac?

Pripravila: Petra Humajová

Použité zdroje: Vasil', C.: Prečo práve Cyril a Metod?; Judák, V.: Priatelia Boží; www.vaticannews.va

Foto: www.zivotopisysvatych.sk

Kvíz o svätých Cyrilovi a Metodovi

Svätým Cyrilovi a Metodovi vďačíme za mnohé. Vytvorili prvú písomnú podobu vtedajšieho jazyka našich predkov, ktorý obhájili aj ako biblický a liturgický jazyk, čím uľahčili hlásanie viery a jej porozumenie vo všetkým zrozumiteľnej jazykovej forme. Tak zároveň spravili významný krok ku kultúrnemu zjednocovaniu našich predkov o niekoľko storočí skôr ako začali vznikať prvé tzv. národné jazyky a národné štáty. Ich misia však bola duchovná - hlásať evanjelium a začleniť naše územie pevne do cirkvi. Týmto kvízom si ich chceme pripomenúť a vzdať im hold. Ak svoje odpovede pošlete do 25. júla 2020 na e-mailovú adresu bartolomejpd@gmail.com a budú správne, zaradíme Vás do žrebovania o knihu *Život Konštantína Cyrila a Život Metoda*, ku ktorej pridáme aj malú sladkosť.

1. Ktorý panovník požiadal byzantského cisára Michala III. o vierozvestov ovládajúcich staroslovenčinu?

- a) Rastislav
- b) Svätopluk
- c) Kocel

2. V ktorom roku prišli solúnski bratia Konštantín Filozof (Cyril) a Metod na územie Veľkomoravskej ríše?

- a) r. 863
- b) r. 1113
- c) r. 1863

3. Kto je autorom eposu Cyrilometodiáda / Cirillo-Metodiada (1835)?

- a) Ľudovít Štúr
- b) Ján Hollý
- c) Ján Kollár

4. Kto boli Letnica, Chásoň, Rarášek, Rusalky, Triglav, Ďas, Perún, Morena, Pikulík, Chvoz a ďalší?

- a) spolupracovníci sv. Cyrila a Metoda
- b) miestni bôžikovia na slovenskom území
- c) významní starostovia slovenských obcí

5. V ktorom dokumente sa Slováci ako štátotvorný národ prihlásili k zachovávaniu cyrilo-metodského duchovného dedičstva slovami: „My, národ slovenský, pamätajúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť, v zmysle cyrilo-me-

todského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy, ...“?

- a) Proglas
- b) Občiansky zákonník SR
- c) Preambula Ústavy Slovenskej republiky

6. So súhlasom pápeža Hadriána II. bola staroslovenčina vďaka prejavu sv. Cyrila, v ktorom obhajoval význam národného jazyka pre hlásanie viery, ustanovená ako štvrtý biblický jazyk. V ktorých troch jazykoch bola biblia dostupná predtým?

- a) ruština, nemčina, maďarčina
- b) hebrejčina, latinčina, gréčtina
- c) taliančina, angličtina, nemčina

Redakcia

Modlitba dažďových kvapiek

Nastavili ste niekedy svoju tvár dažďovým kvapkám - len tak, pre potešenie duše? Nechali sa podaždiť - premoknúť, aby ani jedna nitka na vás nezostala suchá? Tí, ktorí to robia, mi možno dajú za pravdu: je to nevšedný zážitok pre telo aj pre dušu-šu-šu ☺.

Tých, čo teraz nado mnou úsmevne krúti hlavou, pozývam na krátke priblíženie tohto jedinečného prírodného Božieho fenoménu. Vstúpte na chvíľu spolu so mnou do sveta, kde prší farebný dážď v slove cez ľudské vnútro priamo do duše.

Započúvali ste sa, ako dážď spieva za nočným oknom? Ako preluduje v neopakovateľných tónoch, ktoré nakoniec vyústia do melancholickej symfónie pre dve stratené kvapky, stekajúce na okennej tabuli z nenávratna do nenávratna? Všimli ste si, ako roztopašne skackajú po rozpálených chodníkoch počas sparného leta, keď mokré mierové kamikadze cielene bombardujú všetko na dosah? Kde po strmhľavom dopade do kaluže vytvárajú praskajúce priehľadné bubliny, ktoré sú vyfúknuté z toho najjemnejšieho muránskeho skla? Ako bezmocne bijú pästičkami na strechy domov svoju ššššsuchotavú morzeovku? Ja áno!

Prezradím vám, pre mňa je dážď dar od Boha. Je očistný, má svoje tajomstvá. Zmýva, obmýva, zaplavuje. Prinavracia k životu. Odplavuje nánosy, zúrodňuje, ak si ho vpustíte do svojho vnútra a necháte sa ním bez zvyšku podaždiť ako Božím prúdom životodarnej vody.

Stalo sa vám, že ste stáli uprostred letnej prehánky, slnko preniklo svojimi lúčmi medzi padajúci dažďopád a celý jeho hustý závoj hýril farebnosťou dúhového spektra? Niektoré kvapky boli žlté, iné zelené, ďalšie svietili modrou a oranžovou farbou. Po chvíli, keď tmavé mračná vypustili v prívaloch oblačné priehrady dolu na Zem a slnko ešte intenzívnejšie presvietilo hustú dažďovú hmlovinu triesťtiacich sa kvapiek, moje prižmúrené oči

uvideli, ako z neba prší na zem zlatý dážď. Poeticky vyjadrené: Akýsi neviditeľný kúzelník pastelkami píše do neviditeľného vzduchu farebné čiarky - pomlčky. Občas sa mi podarí s ním pomyslenie na okamih splynúť. Vtedy sa aj ja zmením na malú roztancovanú dažďovú kvapku, ktorá je farebná vo svojej čírosti. Nie priehľadnosti! Hýrim aj ja farbami palety neopakovateľnej zázračnej impresie.

A tak vidím v daždi viac než „iba“ vodu potrebnú k prežitiu. Bez jej duchovného rozmeru a umeleckého posolstva by bol môj život o čosi chudobnejší. Dotyk s ním by sa zmenil iba na nepríjemné mokré a studené stretnutie, pred ktorým sa rýchlo bežím ukryť do „bezpečia“. Vďaka Bohu, vďaka dažďu a vďaka túžbe po kráse, plnosti a kreativite ducha to tak nie je! Prezradím vám... Dážď aj vonia. Zjari rozkvitnutou lipou, agátom či senom, z ktorého ukradol kúsok lúčneho parfümu, v ktorom sú namiešané tie najingredienencie lúčnych kvetov. Občas vonia dialkami či vlhými zákutiami mokradí, ktoré za skorého rána štípu v nose. Je to oslobodzujúci pocit - doširoka rozkrídlit' v daždi obe ruky ako sťahovavý vták, ktorý si konečne po namáhavej ceste domov, necháva z pierok vyprat' zaprášené dialky.

Milí priatelia, ak ešte váhate, neváhajte! Nechajte sa premoknúť až pod kožu farebným dažďom. Nech obmyje vaše vyprahnuté brehy... A tam, kde bola púšť, nech sa zazelená voňavá lúka... Potom svet a naša duša vykúpa(e)ná posvätným dažďom bude zárukou, že na chvíľu bude svet - a my spolu s ním - čistý a dobrý ako po stvorení.

Veronika Hoffmannová

Farská kronika

od 1. júna do 29. júna 2020

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Diana Plevková
Matej Jankula
Noel Hruška
Eliška Siegelová
Jakub Voskár
Patrik Kaniansky

Manželstvo uzavreli:

Vladimír Plachý - Zuzana Píšová
Lukáš Kopecký - Silvia Pavlovčíková
Július Palacka - Alexandra Žatkovičová
Lukáš Mikloš - Veronika Vavrová
Michal Karpiš - Kristína Prekopová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Milan Mazúr, 69 r.
Emília Vráblová, 80 r.
Anton Pánis, 72 r.
Jozef Grílus, 79 r.
Irena Dolinská, 86 r.
Mariana Janeková, 64 r.
Fridrich Schubada, 79 r.
Ol'ga Antolová, 68 r.
Viktor Perniš, 73 r.
Margita Žiaková, 87 r.
Pavol Varholák, 62 r.

*„Najlepšia cesta k človeku je Boh
a najlepšia cesta k Bohu je človek.“*

Pavel Kosorin

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,40 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Dominik Kučera,
Jozef Durkot, Elena Cagaňová,
Anna Gálová, Bernadetta Juríčková,
Štefan Kollár, Zuzana Liptáková,
Mária Melicherčíková, Dagmara Pavlove,
Mária Pytlová, Mária Suríková,
Katarína Šimkovičová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 2 - Štefan Kollár
str. 35 - Ján Hríb SchP
str. 36 - Mária Melicherčíková

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Obnovenie vyučovania v piaristickej škole po koronakríze, jún 2020

Sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi, Kostol sv. Bartolomeja, 11. júna 2020

